

วารสาร สหวิทยาการศึกษา และพัฒนาสังคม

Interdisciplinary Journal of Education
and Social Development

ปีที่ 1 ฉบับที่ 5 กันยายน - ตุลาคม 2568

วารสารสหวิทยาการศึกษาศึกษาและพัฒนาสังคม

(Interdisciplinary Journal of Education and Social Development)

ปีที่ 1 ฉบับที่ 5 กันยายน – ตุลาคม 2568

วัตถุประสงค์

วารสารสหวิทยาการศึกษาศึกษาและพัฒนาสังคม เป็นวารสารในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่บทความวิจัยและบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์และนักศึกษา ในมิติเพื่อสนับสนุนการศึกษา การสอน การวิจัย รวมทั้งนักวิชาการและผู้สนใจ ในมิติทางด้านการศึกษา สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา รวมทั้งสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

กำหนดออกวารสาร ทุก 6 เดือน (ปีละ 2 ฉบับ)

ฉบับที่ 1 เดือน มกราคม - กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 เดือน มีนาคม - เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 3 เดือน พฤษภาคม - มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 4 เดือนกรกฎาคม – สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 31 สิงหาคม)

ฉบับที่ 5 เดือนกันยายน – ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 31 ตุลาคม)

ฉบับที่ 6 เดือน พฤศจิกายน – ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 31 ธันวาคม)

ที่ปรึกษา

ผศ.ร.ท.ดร.ณัฐชัย จันทชุม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

บรรณาธิการ

อ.ดร.มานิตย์ มาปะโท

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

หัวหน้ากองบรรณาธิการ

ดร.จิราติ โยระพล

วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีมหาสารคาม

กองบรรณาธิการ

1. รศ.ดร.จุฑามาศ สิงห์ชัยนรา	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
3. ดร.รสริน อัจฉริย	ผู้จัดการโรงเรียนนานาชาติเซนต์สตีเฟ่นส์ เขาใหญ่
4. ดร.ณัฐพงศ์ ปลอดสูงเนิน	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
นครราชสีมา
5. อ.ดร.จำรัส มุ่งเผือกกลาง	วิทยาลัยนครราชสีมา
6. ผศ.พิเศษ ดร.ณัฐพัชร์ วรพงศ์พัชร	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
7. ผศ.ดร.สถาพร วิชัยรัมย์	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
8. ผศ.คมสัน ศรีบุญเรือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
9. อ.ดร.จักรี ศรีจารุเมธีญาณ	มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
10. ดร.นัสสนะ ส่างช้าง	นักวิชาการอิสระ
11. ดร.จักรกฤษณ์ ภูพงษ์พัฒน์	ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านหนองตะครอง

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

ดร.จิรนนท์ สุริยะป้อ

ฝ่ายประสานงานและจัดการ

นายอนันตชัย กลับสูงเนิน

ออกแบบปก/จัดรูปเล่ม

นายอนันตชัย กลับสูงเนิน

พิสูจน์อักษร

นายอนันตชัย กลับสูงเนิน

สำนักงาน

บริษัทแอดวานซ์ อินโนวาทีฟ

เว็บไซต์วารสาร

<https://so14.tci-thaijo.org/index.php/Interdisciplinary>

บทบรรณาธิการ

ยินดีต้อนรับสู่ วารสารสหวิทยาการศึกษาศึกษาและพัฒนาสังคม ปีที่ 1 ฉบับที่ 5 วารสารเล่มนี้มุ่งหวังเป็นเวทีทางวิชาการที่เปิดโอกาสให้นักวิจัย นักวิชาการ และผู้สนใจทั่วไปได้เผยแพร่ผลงานที่มีคุณค่า ทั้งด้านการศึกษ การพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรม และศาสตร์แขนงอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการพัฒนาประเทศในมิติที่หลากหลาย

ในฉบับนี้ได้รวบรวมบทความวิจัยและบทความวิชาการที่มีความหลากหลายและทันสมัย ครอบคลุมทั้งแนวคิด ทฤษฎี และการประยุกต์ใช้ในเชิงปฏิบัติ โดยมุ่งเน้นการบูรณาการองค์ความรู้เพื่อสร้างแนวทางใหม่ ๆ ในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน

กองบรรณาธิการขอขอบคุณผู้เขียนบทความทุกท่านที่ให้ความไว้วางใจในการส่งผลงานเข้ามาเผยแพร่ รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ข้อเสนอแนะอย่างมีคุณภาพ ตลอดจนผู้อ่านทุกท่านที่ให้การสนับสนุนวารสารมาโดยตลอด เราหวังเป็นอย่างยิ่งว่า วารสารฉบับนี้จะช่วยเสริมสร้างองค์ความรู้ จุดประกายความคิด และเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้ที่สนใจการศึกษและการพัฒนาสังคม อันจะนำไปสู่การสร้างประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมไทยโดยรวม

อาจารย์ ดร.มานิตย์ มาปะโท

บรรณาธิการ

สารบัญ

บทความวิชาการ

กำแพงภาษีทรัพย์สิน 2025: สงครามเศรษฐกิจและการสื่อสารยุคใหม่

นันทน์ภัส อติเวศย์อังกูร, สุภาภรณ์ ศรีดี, กานต์ บุญศิริ

1

บทความวิจัย

การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับเกมดิจิทัล วิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ภาสกร กานต์รวีวงศ์, ผดุง เพชรสุข

7

คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา
เชิงสวาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

ณภัทร ประจติ, ประดิษฐ์ ฉัตรจรัสกุล

21

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง สุภาชิตพระร่วงและความพึงพอใจโดยการ
จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ชญาณุตม์ ภาณุตานนท์, อติรัตน์ สมานพันธ์

32

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบ
เสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ศิริลักษณ์ วิเชียรฉาย, สำราญ บุญเจริญ

45

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ โดยใช้แบบฝึก
ทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วรรณรดา ประชุมวงษ์, คงศักดิ์ สังฆมานนท์

57

สารบัญ (ต่อ)

บทความวิจัย

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI วิชา คณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2	
ศศิกันต์ รักกะสิวิทย์, ผดุง เพชรสุข	67
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบซิปปา (CIPPA Model) ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วย สอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5	
ณัฐวรา วัชรธรรม, จันทร์ ดิยะวงศ์	78
การพัฒนาสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์ตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อ เสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัลสำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการ เรียนรู้ระดับ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา	
ปิยดา ราชพิบูลย์, จันทร์ ดิยะวงศ์	88
ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการโซคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา	
เสสรวง เจริญสันเทียะ, งามอาจ เทียมกลาง	98

กำแพงภาษีทรัมป์ 2025: สงครามเศรษฐกิจและการสื่อสารยุคใหม่

Trump's Tariff Wall 2025: Economic Warfare and Communication in the New Era

นันทนภัต อติเวศย์อังกูร¹ สุภาภรณ์ ศรีดี² และกานต์ บุญศิริ³

Nannapat Atiwet-angkoon¹ Supaporn Sridee² and Karn Boonsiri³

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Sukhothai Thammathirat University

Corresponding Author E-mail : nannapatatiwetangkoon@gmail.com

(Received: 7 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มุ่งศึกษาประเด็น กำแพงภาษีทรัมป์ 2025: สงครามเศรษฐกิจและการสื่อสารยุคใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) วิเคราะห์กลยุทธ์และรูปแบบการสื่อสารของผู้นำทางการเมืองและสื่อมวลชนที่มีบทบาทในการสร้างความเข้าใจหรือบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับสงครามเศรษฐกิจและนโยบายกำแพงภาษี และ (2) นำเสนอแนวทางการใช้การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อลดความตึงเครียดทางการค้าและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในบริบทของสงครามเศรษฐกิจยุคดิจิทัล บทความนี้อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 3 กลุ่ม ได้แก่ นักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์และความมั่นคง นักวิเคราะห์เศรษฐกิจและการเงิน และนักสื่อสาร โดยใช้การจัดหมวดหมู่และสังเคราะห์เชิงประเด็นเป็นกรอบในการวิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์สะท้อนให้เห็นว่า กลยุทธ์และรูปแบบการสื่อสารที่ปรากฏมีทั้งการกำหนดวาระข่าวสาร การสื่อสารโดยตรงไปตรงมา และสม่ำเสมอ การใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ควบคู่กับการบิดเบือนข้อมูล การเลือกนำเสนอข้อมูลบางส่วน การตอบโต้เพื่อสร้างความชอบธรรม รูปแบบการนำเสนอของสื่อมวลชน การรณรงค์และการแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการใช้กลยุทธ์ตอบโต้ทางการสื่อสาร ขณะเดียวกัน แนวทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในบริบทสงครามเศรษฐกิจยุคดิจิทัลควรมุ่งเน้นการสื่อสารเชิงโปร่งใส การใช้สื่อหลายช่องทาง การส่งเสริมการเจรจาและความร่วมมือระหว่างประเทศ การรณรงค์สร้างความตระหนักรู้ของสาธารณชน และการจัดการกับข้อมูลบิดเบือนเพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือ

คำสำคัญ : กลยุทธ์, การสื่อสาร, สงครามเศรษฐกิจ

Abstract

This academic article aims to study the issue of "Trump Tariffs 2025: Modern Economic Warfare and Communication" with the objectives of (1) analyzing the communication strategies and formats of political leaders and media outlets that play a role in creating misunderstandings or distorting information about economic warfare and tariff policies, and (2) proposing guidelines for using effective communication to reduce trade tensions and promote international cooperation in the context of digital economic warfare. The article relies on qualitative data analysis from structured in-depth interviews with three key informants: economics and security scholars, economic and financial analysts, and journalists. Thematic categorization and synthesis were used as the framework for analysis. The results reflect that the communication strategies and formats observed include agenda setting, direct and consistent communication, the use of diverse communication channels coupled with information distortion, selective presentation of information, counter-arguments to legitimize actions, media presentation styles, campaigns and opinion-based commentary, and counter-communication strategies. At the same time, effective communication guidelines in the context of digital economic warfare should focus on transparent communication, multi-channel media utilization, promoting dialogue and international cooperation, public awareness campaigns, and addressing misinformation to enhance credibility.

Keywords : strategy, communication, economic war

บทนำ

โลกการค้าเผชิญความสั่นสะเทือนครั้งใหญ่อีกครั้งหลังประธานาธิบดี โดนัลด์ ทรัมป์ แห่งสหรัฐอเมริกา ประกาศใช้มาตรการกำแพงภาษีนำเข้าชุดใหม่เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2025 ที่ผ่านมา โดยมีเป้าหมายเพื่อสร้างสิ่งที่เรียกว่า "ความเป็นธรรมทางการค้า" ให้กับประเทศ การตัดสินใจครั้งนี้ไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบเป็นวงกว้างต่อเศรษฐกิจโลก แต่ยังทำให้ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB EIC) คาดการณ์ว่า อัตราภาษีนำเข้าที่แท้จริงของสหรัฐฯ อาจพุ่งสูงขึ้นจากประมาณการเดิมที่ 11.3% ไปแตะระดับ 18% ถึง 22% สร้างแรงกดดันอย่างหนักหน่วง โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อประเทศไทย ซึ่งถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่ต้องเผชิญกับอัตราภาษีสูงถึง 36% นับเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญอีกครั้งสำหรับภูมิทัศน์การค้าโลก เมื่อประธานาธิบดีโดนัลด์ ทรัมป์ ประกาศนโยบายภาษีนำเข้าครั้งใหญ่ของสหรัฐอเมริกา เมื่อวันที่ 2 เมษายน 2025 ที่ผ่านมา การประกาศครั้งนี้ ซึ่งถูกมองว่าเป็นส่วนหนึ่งของความพยายามสร้าง "ความเป็นธรรมทางการค้า" ให้กับสหรัฐฯ กำลังส่งแรงสั่นสะเทือนไปทั่วโลก ศูนย์วิจัยเศรษฐกิจและธุรกิจ ธนาคารไทยพาณิชย์ (SCB EIC) ได้วิเคราะห์ถึงนัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ โดยคาดการณ์ว่าอัตราภาษีนำเข้าที่แท้จริง (Effective

Tariff Rate) ของสหรัฐฯ อาจพุ่งสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด จากประมาณการเดิมของ EIC ที่ 11.3% ไปอยู่ที่ระดับ 18% ถึง 22% การปรับขึ้นอย่างมีนัยสำคัญนี้ย่อมสร้างแรงกดดันมหาศาลต่อพลวัตเศรษฐกิจโลก และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง ประเทศไทย ซึ่งถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่ต้องเผชิญกับกำแพงภาษีในอัตราสูงถึง 36% ของโดนัลด์ ทรัมป์เปลี่ยนแปลงไปอย่างมากตลอดหลายทศวรรษที่เขายืนในพื้นที่สาธารณะ แต่สิ่งที่เขายึดมั่นมาโดยตลอดตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1980 คือความเชื่อที่ว่าศุลกากรเป็นวิธีที่ทรงประสิทธิภาพในการกระตุ้นเศรษฐกิจของสหรัฐอเมริกา

ความสำคัญของปัญหานี้ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ตัวเลขการค้า แต่ยังสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงของระเบียบเศรษฐกิจโลกและรูปแบบการสื่อสารในยุคใหม่ เมื่อผู้นำสหรัฐฯ ใช้โซเชียลมีเดียและเครื่องมือสื่อสารสมัยใหม่ในการสร้างกระแสสนับสนุนนโยบาย และตอบโต้เสียงวิจารณ์อย่างรวดเร็ว สถานการณ์นี้จึงเป็นทั้งบททดสอบและบทเรียนสำคัญสำหรับทุกประเทศ ในการปรับตัวรับมือกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนที่เกิดขึ้นจากนโยบายเศรษฐกิจและการสื่อสารในยุคปัจจุบัน ผลการศึกษานี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการประเมินและจัดการกับผลกระทบของกำแพงภาษีทรัมป์ 2025 ซึ่งเป็นสงครามเศรษฐกิจยุคใหม่ที่ซับซ้อนและมีผลกระทบกว้างขวางทั้งในระดับ ประเทศและระดับโลก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากลยุทธ์และรูปแบบการสื่อสารที่ใช้โดยผู้นำและสื่อมวลชนในการสร้างความเข้าใจหรือบิดเบือนข้อมูลเกี่ยวกับสงครามเศรษฐกิจและนโยบายกำแพงภาษี
2. เพื่อเสนอแนวทางการใช้การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพในการลดความตึงเครียดทางการค้า และส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศในบริบทของสงครามเศรษฐกิจยุคดิจิทัล

การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในบริบทกำแพงภาษีและสงครามเศรษฐกิจ

การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ (Strategic Communication) เป็นเครื่องมือสำคัญของรัฐและผู้นำทางการเมืองในการกำหนดทิศทางความเข้าใจของสาธารณชนเกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในบริบทของกำแพงภาษีและสงครามเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความซับซ้อนและส่งผลกระทบต่อทั้งระบบเศรษฐกิจโลกและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ (Hallahan et al., 2007)

ในกรณีกำแพงภาษีของสหรัฐอเมริกาในยุคทรัมป์ การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ถูกใช้เพื่อสร้างความชอบธรรมให้กับนโยบายเศรษฐกิจแบบชาตินิยม โดยการกำหนดกรอบความคิด (Framing) ให้การขึ้นภาษีศุลกากรถูกมองว่าเป็นมาตรการปกป้องแรงงานและอุตสาหกรรมภายในประเทศ มากกว่าการเป็นต้นเหตุของความขัดแย้งทางการค้า (Entman, 1993; Stiglitz, 2018) ผู้นำทางการเมืองมักใช้ถ้อยคำที่เรียบง่าย แต่ทรงพลังทางอารมณ์ เพื่อเชื่อมโยงนโยบายกำแพงภาษีกับความมั่นคงทางเศรษฐกิจและอำนาจอธิปไตยของชาติ

นอกจากนี้ การกำหนดวาระข่าวสาร (Agenda Setting) ยังเป็นกลยุทธ์สำคัญในการทำให้ประเด็นกำแพงภาษีกลายเป็นเรื่องเร่งด่วนในสายตาของสาธารณชน ผ่านการแถลงข่าว การใช้สื่อสังคมออนไลน์ และการตอบโต้เชิงวาทกรรมกับประเทศคู่ค้า (McCombs & Shaw, 1972; Trump, 2020) การสื่อสารลักษณะดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าสงครามเศรษฐกิจไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการใช้มาตรการทางการค้าเท่านั้น แต่ยังเป็น “สงครามการรับรู้” ที่แข่งขันกันในระดับข้อมูลข่าวสารและความหมาย

บทบาทของสื่อมวลชนและการสื่อสารยุคดิจิทัล

สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญในฐานะตัวกลางในการถ่ายทอด ติความ และขยายผลของนโยบายกำแพงภาษีและสงครามเศรษฐกิจสู่สาธารณชน ในยุคดิจิทัล บทบาทดังกล่าวทวีความซับซ้อนมากขึ้น เนื่องจากข้อมูลข่าวสารสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วและไร้พรมแดน (Thussu, 2018)

สื่อกระแสหลักมักทำหน้าที่ในการคัดเลือกและจัดลำดับความสำคัญของข่าว โดยเน้นผลกระทบทางเศรษฐกิจการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ขณะที่สื่อดิจิทัลและสื่อสังคมออนไลน์เปิดพื้นที่ให้กับการแสดงความคิดเห็น การรณรงค์ และการโต้แย้งนโยบายจากหลากหลายกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Schill, 2012) อย่างไรก็ตาม สภาพแวดล้อมการสื่อสารเช่นนี้ยังเอื้อต่อการแพร่กระจายของข้อมูลบิดเบือนและข่าวปลอม ซึ่งอาจซ้ำเติมความตึงเครียดทางการค้าและบ่อนทำลายความเชื่อมั่นของประชาคมโลก (Vosoughi et al., 2018)

ในบริบทสงครามเศรษฐกิจ สื่อบางส่วนอาจเลือกนำเสนอข้อมูลเพียงบางมิติ หรือใช้กรอบการนำเสนอที่ตอกย้ำความขัดแย้ง มากกว่าการอธิบายโครงสร้างเชิงระบบของเศรษฐกิจโลก (Ravenhill, 2020) ส่งผลให้สาธารณชนรับรู้ประเด็นกำแพงภาษีในลักษณะของการแข่งขันแบบแพ้-ชนะ มากกว่าการเป็นปัญหาที่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างประเทศ

บทบาทของเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) ต่อการสื่อสารในสงครามเศรษฐกิจ

การสื่อสารในบริบทของสงครามเศรษฐกิจยุคดิจิทัลมิได้จำกัดอยู่เพียงการใช้สื่อมวลชนหรือการสื่อสารของผู้นำทางการเมืองเท่านั้น หากแต่เทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการกำหนดทิศทางวาทกรรม และการรับรู้ของสาธารณชนอย่างมีนัยสำคัญ เทคโนโลยีเหล่านี้ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการกระจายข่าวสาร การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และการตอบโต้เชิงกลยุทธ์ในสถานการณ์ที่มีความตึงเครียดทางเศรษฐกิจสูง

ในกรณีของนโยบายกำแพงภาษีทรมปี 2025 เทคโนโลยี AI และการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ถูกนำมาใช้ในการประเมินกระแสความคิดเห็นของประชาชน การติดตามปฏิกิริยาของตลาด และการออกแบบสารทางการสื่อสารให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะเจาะจง หรือที่เรียกว่า “การสื่อสารแบบเจาะจงกลุ่ม” ซึ่งช่วยให้สารทางนโยบายสามารถสร้างอิทธิพลต่อทัศนคติและการรับรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ขณะเดียวกัน เทคโนโลยีดิจิทัลยังเปิดพื้นที่ให้เกิดการแพร่กระจายของข้อมูลบิดเบือนและข่าวลวงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะผ่านแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ ซึ่งอัลกอริทึมมักสนับสนุนเนื้อหาที่กระตุ้นอารมณ์และความขัดแย้ง ส่งผลให้สาธารณชนเกิดการรับรู้ที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับนโยบายเศรษฐกิจและผลกระทบที่แท้จริง (Vosoughi et al., 2018) สถานการณ์ดังกล่าวทำให้การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ไม่ได้เป็นเพียงเครื่องมือในการโน้มน้าวใจ แต่ยังเป็นกลไกสำคัญในการควบคุมความเสี่ยงด้านข้อมูลและเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ

นอกจากนี้ เทคโนโลยี AI ยังถูกนำมาใช้ในเชิงบวกเพื่อเสริมสร้างความน่าเชื่อถือของข้อมูล เช่น การตรวจสอบข้อเท็จจริงอัตโนมัติ การวิเคราะห์แนวโน้มข่าวสาร และการสื่อสารข้อมูลเชิงนโยบายในรูปแบบที่เข้าใจง่ายผ่านอินโฟกราฟิกและสื่อมัลติมีเดีย ซึ่งช่วยลดความสับสนและเพิ่มความโปร่งใสในการสื่อสารระหว่างรัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชน (Thussu, 2018)

โดยสรุป เทคโนโลยีดิจิทัลและ AI เป็นทั้ง “โอกาส” และ “ความท้าทาย” ของการสื่อสารในสงครามเศรษฐกิจ หากถูกนำมาใช้ภายใต้กรอบจริยธรรม ความโปร่งใส และความรับผิดชอบ จะสามารถช่วยลดความตึงเครียดทางการค้า สร้างความเข้าใจร่วม และสนับสนุนความร่วมมือระหว่างประเทศได้อย่างยั่งยืน แต่หากขาดการกำกับดูแล อาจกลายเป็นปัจจัยที่ซ้ำเติมความขัดแย้งและความไม่แน่นอนในระบบเศรษฐกิจโลก (Nye, 2004; Oatley, 2019)

แนวทางการสื่อสารเพื่อลดความตึงเครียดและส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ

การลดความตึงเครียดทางการค้าในยุคสงครามเศรษฐกิจจำเป็นต้องอาศัยการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส และตั้งอยู่บนหลักการของความร่วมมือระหว่างประเทศ การสื่อสารเชิงนโยบายควรเน้นการให้ข้อมูลที่ครบถ้วน ถูกต้อง และอธิบายผลกระทบทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างรัฐ ภาคธุรกิจ และสาธารณชน (Oatley, 2019)

การใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย ทั้งการทูตแบบเป็นทางการ สื่อมวลชน และเวทิดิจิทัล สามารถช่วยลดช่องว่างด้านการรับรู้และป้องกันความเข้าใจผิดระหว่างประเทศคู่ค้า (Nye, 2004) นอกจากนี้ การรณรงค์สร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความเชื่อมโยงของเศรษฐกิจโลกและผลประโยชน์ร่วมกัน ยังเป็นกลไกสำคัญในการลดกระแสชาตินิยมทางเศรษฐกิจที่รุนแรงเกินไป

องค์การระหว่างประเทศ เช่น องค์การการค้าโลก (WTO) มีบทบาทสำคัญในการเป็นพื้นที่กลางของการสื่อสาร การเจรจา และการสร้างบรรทัดฐานร่วมด้านการค้า ซึ่งช่วยลดความเสี่ยงของการเผชิญหน้าเชิงนโยบาย (World Trade Organization, 2023) การสื่อสารในระดับพหุภาคีจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการรักษาเสถียรภาพของระบบเศรษฐกิจโลก

สรุป

กำแพงภาษีและสงครามเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลสะท้อนให้เห็นว่าการสื่อสารมีบทบาทเชิงกลยุทธ์ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ามาตรการทางเศรษฐกิจ การกำหนดกรอบความคิด การจัดวาระข่าวสาร และการใช้สื่อดิจิทัล ล้วนส่งผลต่อทิศทางความเข้าใจและท่าทีของสาธารณชนทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

ในเชิงนโยบาย รัฐควรพัฒนากลยุทธ์การสื่อสารที่เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และการสร้างความร่วมมือ มากกว่าการใช้วาทกรรมเชิงเผชิญหน้า ขณะเดียวกัน สื่อมวลชนควรตระหนักถึงบทบาทเชิงจริยธรรมในการนำเสนอข้อมูลที่รอบด้านและลดการขยายความขัดแย้งโดยไม่จำเป็น

โดยสรุป การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ที่มีคุณภาพสามารถเป็นเครื่องมือสำคัญในการลดความตึงเครียดทางการค้า เสริมสร้างความเชื่อมั่นระหว่างประเทศ และนำไปสู่ระบบเศรษฐกิจโลกที่มีเสถียรภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- Hallahan, K., Holtzhausen, D., Van Ruler, B., Verčič, D., & Sriramesh, K. (2007). Defining strategic communication. *International Journal of Strategic Communication*, 1(1), 3–35.
- McCombs, M. E., & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Nye, J. S. (2004). *Soft power: The means to success in world politics*. PublicAffairs.
- Oatley, T. (2019). *International political economy* (6th ed.). Routledge.
- Ravenhill, J. (2020). *Global political economy* (5th ed.). Oxford University Press.
- Schill, D. (2012). The micro-targeting of voters in election campaigns. *Political Communication*, 29(2), 150–170. <https://doi.org/10.1080/10584609.2012.671159>
- Stiglitz, J. E. (2018). *Globalization and its discontents revisited: Anti-globalization in the era of Trump*. W. W. Norton & Company.
- Thussu, D. K. (2018). *International communication: Continuity and change* (3rd ed.). Bloomsbury Academic.
- Trump, D. J. (2020). *Statements and remarks on trade and tariffs*. The White House.
- Vosoughi, S., Roy, D., & Aral, S. (2018). The spread of true and false news online. *Science*, 359(6380), 1146–1151.
- World Trade Organization. (2023). *World trade report 2023: Re-globalization for a secure, inclusive and sustainable future*. WTO.

การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
 โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับเกมดิจิทัล วิชาพื้นฐาน
 วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ)
 ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

Developing Advanced Scientific Process Skills and Academic Achievement
 Through the Five-Step Inquiry-Based Learning Model Combined with
 Digital Games in Basic Science and Technology (Computational Science)
 for Fifth Grade Students

ภาสกร กันตรวิวงศ์¹ และผดุง เพชรสุข²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Pasakorn Kanraweewong¹ and Padung Petsuk²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : pasakorn.kanr.education@gmail.com

(Received: 4 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูงโดยการจัดการเรียนรู้สืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล วิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน และ 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้สืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นการวิจัยเชิงทดลองเบื้องต้น แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดควนวิเศษ จังหวัดตรัง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม ซึ่งใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้สืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล เรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ จำนวน 4 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบทีที่กลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง โดยการจัดการเรียนรู้สืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้สืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น, กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง, เกมดิจิทัล, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

Abstract

This research aimed to 1) compare the advanced science process skills of 5th grade students in basic science and technology (computational science) through inquiry-based learning combined with digital games before and after instruction, and 2) compare the basic science and technology (computational science) learning achievement of 5th grade students before and after instruction using inquiry-based learning combined with digital games. This was a preliminary experimental study using a single-group pre-test/pre-test design. The sample consisted of 38 5th grade students from Wat Khuan Wiset School, Trang Province, during the first semester of the 2023 academic year. The sample was obtained using cluster random sampling, with the classroom as the sampling unit. The research instruments included four lesson plans for inquiry-based learning combined with digital games on the topic of logical reasoning programming, an achievement test, and an advanced science process skills assessment. The statistical methods used for data analysis were mean and standard deviation. And the dependent samples t-test was used.

The research results showed that:

1. Fifth-grade students' advanced science process skills, learned through the 5-step inquiry-based learning approach combined with digital games, showed a statistically significant improvement ($p < .05$) after the intervention compared to before.

2. Fifth-grade students' academic achievement, learned through the 5-step inquiry-based learning approach combined with digital games, showed a statistically significant improvement ($p < .05$) after the intervention compared to before.

Keywords: The five-step inquiry-based learning model, advanced scientific processes, digital games, academic achievement, science and technology.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วิทยาศาสตร์เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาวิถีคิดของมนุษย์ ทั้งการคิดอย่างมีเหตุผล การคิดวิเคราะห์ วิจารณ์ และการคิดสร้างสรรค์ รวมถึงการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ และการตัดสินใจบนพื้นฐานของข้อมูลและประจักษ์พยานที่ตรวจสอบได้ ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับนานาชาติ (จรรย์สมร เหลืองสมานกุล, 2559)

ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง โดยปรากฏชัดในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564) ยุทธศาสตร์ที่ 8 ซึ่งมุ่งเน้นการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาตลาดเทคโนโลยีและนวัตกรรม การบริหารจัดการทรัพยากรสินทางปัญญา ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรและโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2559) สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580 ที่มุ่งเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันผ่านการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตบนฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม ควบคู่กับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561)

การจัดการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ผ่านการสังเกต การสำรวจ การทดลอง และการพิสูจน์อย่างเป็นระบบ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560 เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองจากประสบการณ์ตรง เพื่อพัฒนาสมรรถนะสำคัญ โดยเฉพาะความสามารถในการแก้ปัญหาบนพื้นฐานของเหตุผล คุณธรรม และข้อมูลสารสนเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561) ดังนั้น สถานศึกษาจำเป็นต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิด การปฏิบัติจริง และการประยุกต์ใช้ความรู้ในสถานการณ์จริงอย่างสมดุล

อย่างไรก็ตาม ผลการประเมิน PISA 2018 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านวิทยาศาสตร์ของนักเรียนไทยยังต่ำกว่าค่าเฉลี่ย OECD และมีแนวโน้มไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับรอบการประเมินก่อนหน้านี้ สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการขยายรูปแบบการเรียนรู้ที่มีคุณภาพให้ครอบคลุมและเท่าเทียม (สสวท., 2562) แนวคิดการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ซึ่งเชื่อว่าผู้เรียนสร้างความรู้จากประสบการณ์และโครงสร้างทางปัญญาของตนเอง เป็นแนวคิดที่สอดคล้องกับการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ผ่านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (ทิศนา แคมมณี, 2555) การใช้สื่อการเรียนรู้ที่มีปฏิสัมพันธ์ โดยเฉพาะสื่อดิจิทัลและเกมการศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก

การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน (Game-based Learning) เป็นนวัตกรรมที่ช่วยกระตุ้นความสนใจ การมีส่วนร่วม และการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ผ่านกิจกรรมที่ผสมผสานเนื้อหาวิชากับความสนุกและการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด Constructivism และช่วยให้การเรียนรู้มีความหมายและคงทนมากยิ่งขึ้น (ฉัตรกมล ประจวบลาภ, 2559; Qian & Clark, 2016)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับเกมดิจิทัล เพื่อพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้แบบทดสอบและการวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติเป็นเครื่องมือยืนยันประสิทธิผลของรูปแบบการจัดการเรียนรู้ดังกล่าว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูงโดยการจัดการเรียนรู้สืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล วิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) เรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ก่อนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้สืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล เรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. กลุ่มประชากร
กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนทุกคนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดควนวิเศษ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรังที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียน ที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 6 ห้อง รวม 224 คน
2. กลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 โรงเรียนวัดควนวิเศษ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง ที่จำนวน 1 ห้อง จำนวนนักเรียน 38 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วย ในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือพัฒนา
จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล เรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ วิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล มีจำนวน 4 แผน ได้แก่
 แผนที่ 1 การออกแบบโปรแกรมด้วยการเขียนข้อความ จำนวน 2 ชั่วโมง
 แผนที่ 2 การออกแบบโปรแกรมด้วยการเขียนผังงาน จำนวน 4 ชั่วโมง
 แผนที่ 3 การเขียนโปรแกรมโดยใช้ภาษา Scratch จำนวน 2 ชั่วโมง
 แผนที่ 4 การตรวจสอบข้อผิดพลาดของโปรแกรม จำนวน 2 ชั่วโมง
2. เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล
 2.1 แบบทดสอบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง เป็นแบบทดสอบวัดความรู้และความเข้าใจ เรื่องทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง วิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ทักษะที่ต้องการวัด ทักษะการตั้งสมมติฐาน, ทักษะการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ, ทักษะการ

กำหนดและควบคุมตัวแปร, ทักษะการทดลอง, ทักษะการแปลความหมายข้อมูลและการลงข้อสรุป เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 25 ข้อ ให้เวลาในการตอบ 40 นาที/ชั่วโมง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบวัดความรู้ความเข้าใจ เรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ วิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พฤติกรรมที่ต้องการวัดความรู้ ความเข้าใจ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการแก้ปัญหา เป็นแบบทดสอบแบบปรนัย จำนวน 20 ข้อ ให้เวลาในการตอบ 30 นาที/ชั่วโมง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น (5E) ร่วมกับเกมดิจิทัล กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่อง การเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล

ผู้วิจัยสร้างแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 4 แผน ใช้เวลาในการจัดการเรียนรู้รวม 10 ชั่วโมง โดยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์รายวิชา เนื้อหา การจัดการเรียนรู้ สื่อ และการวัดผลประเมินผล กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดควนวิเศษ จังหวัดตรัง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้

2) ศึกษาเอกสาร หนังสือ วิทยานิพนธ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น และเกมดิจิทัล เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนรู้

3) ศึกษาเนื้อหาเรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ จากหนังสือเรียนรายวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และเอกสารอ่านเพิ่มเติม เพื่อสร้างความเข้าใจในเนื้อหาอย่างถูกต้อง

4) กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระสำคัญ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและแหล่งการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลให้สอดคล้องกับเวลาเรียน

5) แบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยย่อยเพื่อกำหนดระยะเวลาในการจัดการเรียนรู้

6) เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ตามกระบวนการ 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นสร้างความสนใจ ขั้นสำรวจและค้นหา ขั้นอธิบายและลงข้อสรุป ขั้นขยายความรู้ และขั้นประเมินผล

7) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบและปรับปรุง

8) นำแผนการจัดการเรียนรู้เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิทยาศาสตร์ จำนวน 5 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมโดยใช้แบบประเมินมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

9) วิเคราะห์ผลการประเมินโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งพบว่ามีความเฉลี่ยเท่ากับ 4.77 และค่า S.D. เท่ากับ 0.19 แสดงว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (วิเชียร เกตุสิงห์, 2538)

10) ปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะ และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/6 ในการดำเนินการวิจัย

2.1 แบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูงตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล และหลักการสร้างแบบวัดอรรถนัย เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือ

2) วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษา เพื่อกำหนดจุดมุ่งหมายของแบบวัดที่เกี่ยวข้องกับทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์และเรื่องการเรียนรู้โปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ

3) เขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม และกำหนดจำนวนข้อสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์

4) สร้างแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง จำนวน 25 ข้อ เป็นแบบอรรถนัย วัดทักษะ 5 ด้าน ได้แก่ การตั้งสมมติฐาน การกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ การกำหนดและควบคุมตัวแปร การทดลอง และการแปลความหมายข้อมูลและการลงข้อสรุป พร้อมเกณฑ์การให้คะแนน

5) นำแบบวัดและเกณฑ์การให้คะแนนที่พัฒนาตามแนวคิดของทิวาวรรณ จิตตะภาค (2548) เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและปรับปรุงแก้ไข

6) นำแบบวัดที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC)

7) นำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5 โรงเรียนวัดควนวิเศษ จังหวัดตรัง ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 38 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง

8) วิเคราะห์คุณภาพข้อสอบรายข้อ พบว่าค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.42–0.79 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง -0.26–0.63 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547)

8) คำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดทั้งฉบับด้วยสูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.63 แสดงว่าแบบวัดมีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการวิจัยได้

9) นำแบบวัดทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง จำนวน 25 ข้อ ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/6 โรงเรียนวัดควนวิเศษ จังหวัดตรัง

2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เรื่องการเรียนรู้โปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ ตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) หลักสูตรสถานศึกษา และหนังสือเรียน เพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหา

2) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผล และการสร้างแบบทดสอบ

3) วิเคราะห์ความสอดคล้องของเนื้อหา มาตรฐานการเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ โดยจำแนกพฤติกรรมเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ การนำไปใช้ และการวิเคราะห์

5) สร้างแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ข้อละ 1 คะแนน

6) นำแบบทดสอบเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิจัยเพื่อตรวจสอบและปรับปรุง

7) นำแบบทดสอบเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) และคัดเลือกข้อสอบที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป จำนวน 20 ข้อ

8) นำแบบทดสอบไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/5 จำนวน 38 คน

9) วิเคราะห์คุณภาพข้อสอบรายข้อ พบว่าค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.29–0.89 และค่าอำนาจจำแนก (r) อยู่ระหว่าง 0.05–0.89 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2547)

10) คำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับด้วยสูตร KR-20 ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.75 แสดงว่าแบบทดสอบมีคุณภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากเครื่องมือที่ใช้ในการทดลองประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้และเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตามลำดับ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) เรื่อง การเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ ดังนี้

1.1 หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคโนโลยีวิทยาการคำนวณ เรื่อง การเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ

1.2 เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคโนโลยีวิทยาการคำนวณ เรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ ของนักเรียนก่อนและหลังเรียนโดยใช้การทดสอบค่าที ชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน

2. การวิเคราะห์ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง ของนักเรียนที่ได้รับการจัดการจัดการเรียนรู้สืบเสาะแบบ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล เรื่อง การเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ

2.1 หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนแบบทดสอบอัตนัย

2.2 ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ระหว่างก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ โดยใช้การทดสอบค่าที ชนิดกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล เรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงทั้ง 5 ทักษะ ก่อนเรียนและหลังเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล

ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูง	คะแนนเต็ม	ก่อนเรียน		หลังเรียน	
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.
ทักษะการตั้งสมมติฐาน	5	2.51	0.82	4.45	0.83
ทักษะการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ	5	1.71	0.68	2.37	0.71
ทักษะการกำหนดและควบคุมตัวแปร	5	1.98	1.05	3.05	1.09
ทักษะการทดลอง	5	1.96	1.00	3.92	1.17
ทักษะการแปลความหมายข้อมูลและการลงข้อสรุป	5	1.63	0.75	3.63	1.10
ภาพรวม	25	9.79	3.46	17.42	3.09

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (df = 37, t_{table} = 2.03)

จากตารางที่ 1 พบว่าหลังจากการได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/6 มีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงด้านทักษะการตั้งสมมติฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.83 รองลงมาคือ ด้านทักษะการทดลอง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.17 ด้านทักษะการแปลความหมายข้อมูลและการลงข้อสรุป มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.10 ด้านทักษะการกำหนดและควบคุมตัวแปร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.05 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.09 และด้านทักษะการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดเท่ากับ 2.37 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.71

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูง ก่อนเรียนและหลังเรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p-value
ก่อนเรียน	38	25	9.79	3.46	37	11.65**	.000
หลังเรียน	38	25	17.42	3.09	37		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (df = 37, t_{table} = 2.03)

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าเฉลี่ยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงโดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล หลังเรียน ($\bar{X} = 17.42$, S.D. = 3.09) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 9.79$, S.D. = 3.46) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 11.65^*$, $p\text{-value} = 0.00$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน จึงสรุปได้ว่า ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงโดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 ที่กำหนดไว้ว่า ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูง โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล เรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียนรายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาการคำนวณ เรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ ที่ผ่านการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	df	t	p-value
ก่อนเรียน	38	20	7.89	2.63	37	8.61**	.000
หลังเรียน	38	20	12.00	1.83	37		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($df = 37$, $t_{\text{table}} = 2.03$)

จากตารางที่ 3 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล หลังเรียน ($\bar{X} = 12.00$, S.D. = 1.83) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 7.89$, S.D. = 2.63) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t = 8.61^*$, $p\text{-value} = 0.00$) เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ย พบว่า ค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าค่าเฉลี่ยก่อนเรียน จึงสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2 ที่กำหนดไว้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) เรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูงและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล วิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (วิทยาการคำนวณ) ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดควนวิเศษ จังหวัดตรัง สามารถนำมาอภิปรายผลการศึกษาดังนี้

1. การเปรียบเทียบทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง โดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้นร่วมกับเกมดิจิทัล วิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนจัดการเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเกิดการคิดวิเคราะห์ข้อมูลอย่างมีเหตุผล สามารถลงมือปฏิบัติงานได้ด้วยตัวเอง ควบคู่กับการเล่นเกมที่สอดแทรกเนื้อหาที่เรียนเพื่อลดความเบื่อหน่ายต่อการเรียน และสร้างความเข้าใจที่ง่ายขึ้นต่อการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูงจากการเล่นเกมในแต่ละครั้ง ที่ทำให้ผู้เรียนมีทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ที่เพิ่มขึ้น การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล จะเป็นการสอดแทรกเกมในชั้นสร้างความสนใจ ชื่นชมและค้นหา และชั้นขยายความรู้ ซึ่งเป็นจำนวน 3 ขั้น จากทั้งหมด 5 ขั้น ของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจในประเด็นที่สำคัญ เป็นการนำองค์ความรู้ที่มีอยู่ไปเชื่อมโยงกับความรู้ใหม่ ที่สามารถอธิบายสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูงทั้ง 5 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการตั้งสมมติฐาน ทักษะการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติของตัวแปร ทักษะการกำหนดและควบคุมตัวแปร ทักษะการทดลอง และทักษะการตีความหมายข้อมูลและการลงข้อสรุป ด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย โดยใช้เกมเป็นสื่อในการฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง ประกอบด้วย เกม Tatuga Camp ห้องเรียนแสนสนุก, เกมเจ้าปัญหา แก้ได้ ง่ายนิดเดียว จากเว็บไซต์ Wordwall, Santa Tracker มหาสนุก, สัญลักษณ์นักแก้ปัญหา จากเว็บไซต์ Kahoot, รมเกียรติ ตะลุยด่าน จากเว็บไซต์ codingthailand.app, กระต่ายน้อย Coding จากเว็บไซต์ Google, อัฟเลเวลด้วย Code.org, Quizizz พิชิตด่าน : ซึ่งรูปแบบเกมจะเป็นเกมในระบบออนไลน์ ทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูงได้จากการเล่นเกม ทำให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนาน เนื้อหาที่มีความน่าสนใจ กระตือรือร้นในการแข่งขันเล่นเกมในแต่ละครั้ง ส่งผลให้ผู้เรียนมีการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นสูง ทั้ง 5 ทักษะ ดังต่อไปนี้ ทักษะการตั้งสมมติฐาน ผู้วิจัยได้ฝึกทักษะการตั้งสมมติฐานตั้งแต่การเรียนรู้ถึงความหมายหลักการตั้งสมมติฐานที่ถูกต้อง โดยผู้เรียนต้องตั้งสมมติฐานได้สอดคล้องกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่กำหนด และแสดงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผลได้อย่างชัดเจน โดยการกำหนดสถานการณ์เกี่ยวกับเรื่องการเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ ทักษะการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยได้ฝึกทักษะการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ โดยผู้เรียนสามารถกำหนดความหมายและขอบเขตของตัวแปรที่อยู่ในสมมติฐานที่ต้องการทดสอบให้เข้าใจตรงกัน และสามารถสังเกตหรือวัดได้ทักษะการกำหนดและควบคุมตัวแปร ผู้เรียนสามารถระบุตัวแปรต้น ตัวแปรตาม และตัวแปรควบคุมได้ถูกต้องครบถ้วนทั้ง 3 ตัวแปร ทักษะการทดลอง เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด 19 ทำให้ต้องจัดการเรียนรู้ในระบบออนไลน์ ดังนั้นทักษะด้านการทดลองนักเรียนจะต้องสามารถอธิบายวิธีการทดลองและออกแบบการทดลองสอดคล้องกับสมมติฐาน มีการระบุอุปกรณ์การทดลองของการทดลองนั้น ๆ ได้อย่างครบถ้วน และทักษะการตีความหมายและลงข้อสรุปซึ่งผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ข้อมูลโดยอาศัยผลที่ได้จากการทำกิจกรรม และ

ความรู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด สอดคล้องกับการสรุปผลซึ่งในการฝึกทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงทั้ง 5 ทักษะ ผู้เรียนเล่นเกมในแต่ละเกม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ปิยาภรณ์ โสมณาวัตร (2566) ศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม ระดับชั้นมัธยมศึกษา ชั้นปีที่ 1 วิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า ผลของทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เมื่อวิเคราะห์ทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนนักเรียนทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X}=15.45$, $S=3.64$) ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนที่ค่าเฉลี่ยคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ทั้ง 5 ด้าน ($\bar{X}=9.95$, $S=3.85$) โดยด้านที่มีคะแนนมากที่สุดคือด้านทักษะการตั้งสมมติฐาน ($\bar{X}=3.35$, $S=0.53$) โดยทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงที่มุ่งเน้นและเป็นเป้าหมายของแผนการจัดการเรียนรู้นำไปสู่การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานในระหว่างการทำทดลองได้ แผนการจัดการเรียนรู้โครงงานเป็นฐานที่เหมาะสม เน้นการทำทดลองที่มีความน่าสนใจเปิดโอกาสให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง เพื่อให้ นักเรียนมีการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงจะส่งผลต่อทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานได้ รวมไปถึงได้รับการพัฒนาเจตคติทางวิทยาศาสตร์ มีคุณธรรม จริยธรรม ในการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ มีเจตคติ และค่านิยมเหมาะสมต่อวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งสามารถสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นตามมาด้วย และ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จินดารัตน์ เพชรล้ำ และ ปริญ ทนันทชัยบุตร (2563) ศึกษาเกี่ยวกับนักเรียนโรงเรียนสตรีชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 วิชาวิทยาศาสตร์ (ชีววิทยา) พบว่า การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูง รายวิชาชีววิทยา 3 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ด้วย การจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาร่วมกับการใช้เทคนิคผังกราฟิก ซึ่งผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาร่วมกับการใช้เทคนิคผังกราฟิก มีคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงเท่ากับ 40.55 คิดเป็นร้อยละ 84.82 ของคะแนน เต็ม และมีจำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์ 28 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ผู้เรียนเห็นภาพรวม และขอบเขตเนื้อหาของบทเรียนที่เรียนใน วันนั้น ๆ และเกิดความคิดรวบยอดในเนื้อหาที่ได้เรียน เห็นได้จากค่าคะแนนความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์ ของ กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาร่วมกับการใช้ผังกราฟิกมีค่าเฉลี่ยสูงขึ้นเป็นลำดับเมื่อเปรียบเทียบ จากวงจรที่ 1, 2 และวงจรที่ 3 ที่ผู้เรียนทุกคนมีคะแนนความคิดรวบยอดทางวิทยาศาสตร์ท้ายวงจรผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ของคะแนนเต็ม

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล วิชาพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล เป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้นักเรียนค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง กระตุ้นให้นักเรียนเกิดข้อคำถามหรือข้อสงสัย เกิดความคิด และแสวงหาคำตอบหรือข้อเท็จจริงด้วยตนเองโดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และสามารถนำมาประมวลคำตอบหรือข้อสรุปของตนเอง ทำให้นักเรียนมีประสบการณ์โดยตรง และเกิดการเรียนรู้มากขึ้น และด้วยกับตัวผู้วิจัยเองมีความเข้าใจในหลักการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล เป็นอย่างดี และสามารถที่จะจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับการที่ผู้วิจัยเองได้มีการเลือกใช้เกมวิทยาศาสตร์เข้ามาสอดแทรกในการ

จัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน กับ การเรียนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียิ่งขึ้น เมื่อนักเรียนมีความสุข สนุกสนาน เพลิดเพลิน ต่อการจัดการเรียนการสอน วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีวิทยาการคำนวณ ก็จะทำให้ นักเรียนสนใจ ที่จะเรียนรู้ในเนื้อหาที่มีการจัดการเรียนการสอน วิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีวิทยาการคำนวณ และด้วยกับความสนใจของนักเรียนในการเรียนวิทยาศาสตร์ จะ ทำให้นักเรียนเองเกิดความเข้าใจในเนื้อหาที่มีการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างดี ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การเขียนโปรแกรมโดยใช้เหตุผลเชิงตรรกะ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบ สืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ ประถมพร โคตา (2554) วิชาวิทยาศาสตร์ เรื่องแรงและการเคลื่อนที่ ที่พบว่า การศึกษาเรื่อง ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และ ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้จัดการเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบ เสาะหาความรู้ พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะแสวงหาความรู้มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของ อับดุลละาะ อุมาร์ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) เรื่องสมดุล เคมี ที่มีต่อแบบจำลองทางความคิด ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเดชะปัตตานานุกูล จังหวัดปัตตานี พบว่า นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเคมีหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียน ยังคงมีนักเรียนบางส่วนที่ยังไม่มีปฏิสัมพันธ์กับครู ซึ่งจะทำให้นักเรียน ไม่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม นักเรียนไม่มีการโต้ตอบภายในชั้นเรียน ไม่มีการซักถามแสดงความคิดเห็น ดังนั้นครู จะต้องมีการดูแลเอาใจใส่นักเรียนอย่างทั่วถึง ครูจะต้องมีวิธีการที่สามารถดึงดูดความสนใจนักเรียน และพยายามให้ นักเรียนได้ตอบคำถามที่ง่าย เพื่อให้เกิดความมั่นใจแก่นักเรียนที่มีปัญหาในด้านดังกล่าว

1.2 การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล ผู้สอนจะต้องทำ ความเข้าใจ ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคการสอน เพื่อนำองค์ความรู้ที่ได้มาพัฒนานักเรียนให้มีประสิทธิภาพ เพิ่มขึ้น และการศึกษาเทคนิคการใช้เกมเข้ามาสอดแทรกในเนื้อหาที่สอนจะต้องมีความเหมาะสมต่อผู้เรียนและเนื้อหาที่ ใช้สอน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับเนื้อหาวิชาอื่น ๆ สอดแทรกเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล ผู้สอนจะต้องเตรียมความ พร้อมแก้ไขสถานการณ์กรณีผู้เรียนไม่มีความพร้อมด้านการเรียนออนไลน์ ควรจัดการสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ให้ นักเรียนสามารถมีความพร้อมในการเรียน เพื่ออำนวยความสะดวกในการเรียนออนไลน์แก่นักเรียนตามที่ผู้สอนได้กำหนด ไว้

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 งานวิจัยนี้ยังคงมีการเก็บข้อมูลที่อยู่ในลักษณะของการทำแบบทดสอบและแบบสอบถาม ผู้วิจัยควรที่จะต้องมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล ในเชิงลึกกว่านี้ เช่น การสัมภาษณ์นักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นต้น

2.2 ควรนำการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล ไปใช้ในรายวิชา เนื้อหา และนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อศึกษาการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เป็นต้น

2.3 ควรมีการวิจัยและพัฒนาที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูง ด้านทักษะการกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการและทักษะการกำหนดและควบคุมตัวแปร เนื่องจากทักษะด้านดังกล่าวได้ผลคะแนนที่น้อยกว่าด้านอื่น โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับเกมดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560)*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- จรรย์สมร เหลืองสมานกุล. (2559). *การจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาทักษะการคิด*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินดารัตน์ เพชรล้ำ, และ ปริญ ทนชัยบุตร. (2563). การพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงโดยการจัดการเรียนรู้แบบสะเต็มศึกษาร่วมกับเทคนิคผังกราฟิก. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 31(2), 45–60.
- ฉัตรกมล ประจวบลาภ. (2559). *การจัดการเรียนรู้โดยใช้เกมเป็นฐาน*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทิวารรณ จิตตะภาค. (2548). *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ทิตนา แชมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 16). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2547). *การวิจัยเบื้องต้น*. สุวีริยาสาส์น.
- ปิยาภรณ์ โสมณวัตร. (2566). ผลการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ชั้นสูงของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารวิทยาศาสตร์ศึกษา*, 44(1), 112–128.
- ประณมพร โคตา. (2554). ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนที่เรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้. *วารสารครุศาสตร์*, 39(3), 87–101.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). *สถิติวิเคราะห์เพื่อการวิจัย*. ไทยวัฒนาพานิช.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2559). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560–2564)*. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). *ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561–2580*. สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2562). *ผลการประเมิน PISA 2018*. สสวท.

- อับดุลเลาะ อุมาร์. (2560). ผลของการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ (5E) ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเคมีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 28(1), 55–70.
- Qian, Y., & Clark, K. R. (2016). Game-based learning and 21st century skills: A review of recent research. *Computers in Human Behavior*, 63, 50–58.

**คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาเชิงสาข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3**
**Desirable characteristics of school administrators in the Saengsang
Educational Quality and Standards Development Group, Nakhon
Ratchasima Primary Educational Service Area Office 3**

ณภัทร ประจงดี¹ และ ประดิษฐ์ ฉัตรจรูญ²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Naphat Prajongdee¹ and Pradit chatjarutkun²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6604033200149@nmc.ac.th

(Received: 7 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 136คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน และสุ่มสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาข สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : กลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาข, คุณลักษณะอันพึงประสงค์, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

This research aimed to 1) study the desirable characteristics of school administrators and 2) compare the desirable characteristics of school administrators in the Saeng Sang Educational Quality and Standard Development Group, Office of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 3, classified by work experience and education level. The sample group used in the research was the population used in this research, which were personnel in the Saeng Sang Educational Quality and Standard Development Group, Office of the Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 3, Academic Year 2024, totaling 136 people. The sample size was determined according to the table of Krejci and Morgan and stratified random sampling. The research instrument was a 5-level rating scale questionnaire with a consistency index between 0.67 and 1.00 and a reliability value of the entire questionnaire of 0.98. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test..

The research results found that:

1. The desirable characteristics of school administrators in the Quality and Standard Development Group of Soeng Sang Educational Institutions, under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 3, were found to be at a high level overall.
2. The desirable characteristics of school administrators in the Quality and Standard Development Group of Soeng Sang Educational Institutions, under the Office of Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area 3, categorized by work experience and by educational level, did not differ significantly overall.

Keywords : Seng Sang Educational Quality and Standards Development Group, Desirable Attributes, School Administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งพัฒนาคุณภาพอย่างเป็นระบบ ทั้งในด้านผลผลิต กระบวนการจัดการ และปัจจัยสนับสนุนต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายสำคัญคือการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและสมรรถนะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจ และโลกยุคดิจิทัล บุคลากรทางการศึกษาทุกระดับจึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นกลไกหลักในการกำหนดทิศทาง วางแผน บริหารจัดการ และประสานการทำงานของครูและบุคลากรในสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม สถานศึกษาประกอบด้วยบุคลากรที่มีความหลากหลายทั้งด้านบุคลิกภาพ ความคิด และ ประสบการณ์การทำงาน การทำงานร่วมกันย่อมก่อให้เกิดความแตกต่างทางความคิดเห็นและอาจนำไปสู่ความขัดแย้ง หากผู้บริหารสถานศึกษาขาดคุณลักษณะที่เหมาะสมในการบริหารจัดการ อาจส่งผลกระทบต่อขวัญและกำลังใจของ บุคลากร รวมถึงประสิทธิผลในการดำเนินงานของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องมีคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ เช่น ความเป็นผู้นำ มนุษยสัมพันธ์ คุณธรรมจริยธรรม ความรับผิดชอบ และความสามารถในการพัฒนาตน พัฒนาคณะ และพัฒนางาน เพื่อสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อการเรียนรู้และความร่วมมือ

นอกจากนี้ ระบบการศึกษาไทยยังได้รับอิทธิพลจากการเปลี่ยนแปลงในระดับโลก ทั้งด้านเทคโนโลยี เศรษฐกิจ และสังคม ทำให้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาต้องปรับเปลี่ยนจากผู้บริหารจัดการทั่วไปไปสู่การเป็นผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ผู้บริหารจำเป็นต้องสามารถตีความและนำนโยบายการศึกษามาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของ ผู้เรียน ครู และสถานศึกษา รวมทั้งมีทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 เช่น ภาวะผู้นำทางวิชาการ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การศึกษาชั้นเรียน และการทำหน้าที่เป็นโค้ชเพื่อพัฒนาครูอย่างสร้างสรรค์ (กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา, 2565)

จากสภาพการณ์ดังกล่าว พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนไม่น้อยยังประสบปัญหาในการบริหารงาน โดยเฉพาะด้านการบริหารบุคลากร การสร้างความร่วมมือ และการจัดการความขัดแย้ง ซึ่งมีสาเหตุสำคัญจากการขาด คุณลักษณะอันพึงประสงค์ เช่น ขาดภาวะผู้นำ ขาดมนุษยสัมพันธ์ ขาดความยุติธรรม และขาดความรอบคอบในการ ตัดสินใจ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของ ผู้บริหารสถานศึกษาไว้ว่า ผู้บริหารควรมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพ มีวินัย คุณธรรม จริยธรรม และสามารถบริหาร จัดการหลักสูตรและการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งสร้างวัฒนธรรมคุณภาพและการมีส่วนร่วมในองค์กร งานวิจัยที่ผ่านมาชี้ให้เห็นว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิผล การบริหารงานและความสำเร็จของสถานศึกษา (พินดา รัชฎาเพชร, 2564) โดยคุณลักษณะดังกล่าวสามารถจำแนกได้ เป็นด้านบุคลิกภาพ ด้านการจูงใจ และด้านทักษะ ซึ่งล้วนมีบทบาทต่อการยอมรับ ความร่วมมือ และความสำเร็จในการ ทำงานร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกลุ่มพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 เพื่อศึกษาระดับ คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานและระดับการศึกษาที่ แตกต่างกัน ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสม สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของครูและบริบทของสถานศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตาม ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 211 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 136 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) มี 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารในสถานศึกษา เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ บุญชม ศรีสะอาด (2553: 74 – 84)

3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยดำเนินการพัฒนาแบบสอบถามมาจากแนวคิดของฮอยและมิสเกล (Hoy and Miskel. 2001 : 169) 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการตัดสินใจ 2) ด้านการตั้งใจ 3) ด้านความเป็นผู้มีประสิทธิภาพ 4) ด้านความรับผิดชอบ และ 5) ด้านมนุษยสัมพันธ์ จำนวน 40 ข้อ

4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

7. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน ในโรงเรียนเลิงสาง อำเภอ เลิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 40 ข้อ มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขออนุญาตจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3

2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 136 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ ประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เลิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและราย

ข้อโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (สิน พันธ์พินิจ, 2553 หน้า 152 - 155) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน และระดับการศึกษา โดยใช้ค่า $t - test$ (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 อยู่ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ด้านการตัดสินใจ	4.43	0.58	มาก
2	ด้านการจูงใจ	4.49	0.56	มาก
3	ด้านความเป็นผู้มีประสิทธิภาพ	4.49	0.57	มาก
4	ด้านความรับผิดชอบ	4.54	0.57	มากที่สุด
5	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.49	0.57	มาก
ภาพรวม		4.48	0.57	มาก

จากตาราง 1 แสดงว่าคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = .57) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก (ยกเว้นด้านความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = .57) รองลงมาคือ ด้านความ

เป็นผู้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.49$, S.D.= .57) และด้านการจูงใจ ($\bar{X} = 4.49$, S.D.= .56) ตามลำดับ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการตัดสินใจ ($\bar{X} = 4.43$, S.D.= .58)

2. การเปรียบเทียบตามตัวแปรคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ต่ำกว่า 5 ปี		5 ปีขึ้นไป		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการตัดสินใจ	4.44	0.36	4.42	0.40	.19	.84
2	ด้านการจูงใจ	4.50	0.37	4.48	0.41	.33	.73
3	ด้านความเป็นผู้มี ประสิทธิภาพ	4.53	0.41	4.47	0.39	.85	.39
4	ด้านความรับผิดชอบ	4.55	0.39	4.53	0.44	.31	.75
5	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.50	0.43	4.48	0.43	.16	.87
ภาพรวม		4.50	0.34	4.48	0.36	.42	.67

จากตาราง 2 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน

3. ผลจากการเปรียบเทียบตามตัวแปรคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปริญญาตรี		สูงกว่าระดับปริญญาตรี		t	p-value
		ตรี		ปริญญาตรี			
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ด้านการตัดสินใจ	4.38	0.39	4.54	0.33	-2.49*	.01
2	ด้านการจูงใจ	4.45	0.39	4.56	0.37	-1.45	.14
3	ด้านความเป็นผู้มีประสิทธิภาพ	4.47	0.40	4.55	0.39	-1.13	.25
4	ด้านความรับผิดชอบ	4.52	0.44	4.58	0.38	-.75	.45
5	ด้านมนุษยสัมพันธ์	4.46	0.42	4.54	0.43	-.96	.33
ภาพรวม		4.46	0.35	4.55	0.35	-1.50	.13

จากตาราง 3 แสดงว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 พบว่าโดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนี้ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความเป็นผู้มีประสิทธิภาพ ด้านการจูงใจ ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านการตัดสินใจตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 3 มีการอบรม พัฒนา และฝึกอบรมผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้บริหารส่วนมากมีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้คุณลักษณะต่างๆ พัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น รวมถึงกระบวนการคัดเลือกผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้มงวดและมีประสิทธิภาพ เลือกผู้ที่มีคุณสมบัติและคุณลักษณะที่เหมาะสม มีประสบการณ์ และความรู้ความสามารถที่จำเป็น ทั้งนี้สถานศึกษาอาจให้การสนับสนุนผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเต็มที่ ทั้งในด้านงบประมาณ ทรัพยากร และการให้คำปรึกษา ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายและมาตรฐานการทำงานที่ชัดเจน ทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถมุ่งเน้นการพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ที่สอดคล้องกับเป้าหมาย และสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม การมีระบบการประเมินผลการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ช่วยให้

สามารถระบุดูจุดแข็งและจุดอ่อน และนำไปสู่การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังมีปัจจัยแวดล้อม ที่ส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา บริหารงานให้อยู่ในระดับมากได้ เช่น นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ การสนับสนุนจากชุมชน และสภาพแวดล้อมทางสังคม อาจมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา บัวบาน (2565) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรีระยอง ผลการวิจัย พบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรีระยอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัมทิพย์ อาจปึกษา และชวน ภารังกุล (2564) ได้ศึกษาระดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหาร สถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตาม ความคิดเห็นของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราชบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารที่มีประสบการณ์น้อย อาจเน้นคุณลักษณะด้านการกระตือรือร้น ความสามารถในการเรียนรู้ ความสามารถในการทำงานเป็นทีม และความสามารถในการปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ๆ ผู้บริหารที่มีประสบการณ์สูงอาจเน้นคุณลักษณะด้านวิสัยทัศน์ ความเป็นผู้นำ การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ การสร้างเครือข่าย และการพัฒนาบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ บำเรอ (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา ระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรอนงค์ เทียบอุดม (2565) ได้การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารและประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน และหาแนวทางการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครพนม ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารโรงเรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในกลุ่มพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเชิงสาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการตัดสินใจแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติอยู่ที่ระดับ .05 ทั้งนี้ อาจเนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาไม่ว่าจะจบการศึกษาระดับใด หากได้รับการฝึกอบรมและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ก็จะมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้ประสบการณ์การทำงานในวงการศึกษาก็เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นการจัดการบุคลากร การวางแผนกลยุทธ์ หรือการจัดการงบประมาณ ประสบการณ์เหล่านี้จะสะสมและพัฒนาผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพ บุคลิกภาพ ความสามารถในการคิด

วิเคราะห์ ความเป็นผู้นำ และความมุ่งมั่น เป็นคุณลักษณะส่วนบุคคลที่สำคัญ และอาจมีอิทธิพลมากกว่าระดับการศึกษา ผู้บริหารที่มีความสามารถเหล่านี้สูง ก็จะมีประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาได้ดี ไม่ว่าจะจบการศึกษา ระดับใด ขนาดของสถานศึกษา ประเภทของสถานศึกษา และสภาพแวดล้อมทางสังคม ล้วนมีผลต่อคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหาร ผู้บริหารอาจต้องปรับตัวและพัฒนาคุณลักษณะเฉพาะด้าน เพื่อให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา โดยไม่ขึ้นอยู่กับระดับการศึกษา การออกแบบการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล อาจมีข้อจำกัด ทำให้ไม่สามารถวัดความแตกต่างของคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้อย่างชัดเจน แม้ว่า จะมีความแตกต่างอยู่จริงก็ตาม โดยไม่จำกัดระดับการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของนเรศรุทธิ์ ชุมวงศ์ และคณะ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุรินทร์ นามอยู่ และคณะ (2564) การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษ ที่ 21 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรมีกระบวนการคัดเลือกและแต่งตั้งผู้บริหารสถานศึกษาที่โปร่งใสและเป็นธรรม เน้นการประเมินคุณลักษณะที่จำเป็น ไม่ใช่เพียงแค่คุณวุฒิ ควรมีการทดสอบความสามารถ การประเมินบุคลิกภาพ และการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อคัดเลือกผู้ที่มีศักยภาพสูงสุด

1.2 จัดให้มีหลักสูตรการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการ การสัมมนา การฝึกอบรมระยะสั้น และการพัฒนาตนเอง โดยเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น การบริหารจัดการ การแก้ปัญหา การสื่อสาร การสร้างแรงจูงใจ และการทำงานเป็นทีม ควรมีการประเมินผลการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.3 ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ผ่านการจัดตั้งเครือข่าย การประชุม และการเยี่ยมชมสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารได้เรียนรู้จากประสบการณ์ของผู้อื่น และสามารถนำมาปรับใช้ในการบริหารงานของตนเอง

1.4 สนับสนุนการวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ และนำมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรการอบรม และนโยบายต่างๆ

1.5 ผู้บริหารควรแสวงหาโอกาสในการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมอบรมสัมมนา การอ่านหนังสือ การศึกษาค้นคว้า หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้บริหารท่านอื่นๆ ควรเน้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น การสื่อสาร การแก้ปัญหา การตัดสินใจ การคิดเชิงกลยุทธ์ และการสร้างแรงจูงใจ ควรตั้งเป้าหมายการพัฒนาตนเองอย่างชัดเจน และติดตามประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากผลการวิจัย

พบว่าภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อยกระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้สูงขึ้น

2.2 ควรมีการศึกษาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับอุดมศึกษา หรือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา. (2565). *รายงานสถานการณ์และแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21*. กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- ปัญญา บัวบาน. (2565). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูกลุ่มสหวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ประเสริฐ บำเรอ. (2566). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดยะลา* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- พนิดา รัชฎาเพชร. (2564). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานโรงเรียน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สิน พันธุ์พินิจ. (2553). *เทคนิคการวิจัยทางสังคมศาสตร์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2560). *มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.
- สุรินทร์ นามอยู่ และคณะ. (2564). *การเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามระดับการศึกษา*. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 15(2), 85–98.
- อรอนงค์ เทียบอุดม. (2565). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารและประสิทธิภาพการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครพนม* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนครพนม.
- อิมทิพย์ อาจปักษา และชวน ภารังกูล. (2564). *คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของข้าราชการครู*. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 12(1), 45–58.
- นรเศรษฐ์ ชุมวงศ์, และคณะ. (2565). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาที่พึงประสงค์ของครูในโรงเรียนเขตอำเภอสามโคก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1*. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 17(3), 112–126.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). Harper & Row.
- Hoy, W. K., & Miskel, C. G. (2001). *Educational administration: Theory, research, and practice* (6th ed.). McGraw-Hill.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์การอ่านวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง สุภาชิตพระร่วง
และความพึงพอใจโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

Improving the reading comprehension achievement of the literary work
"Suphasit Phra Ruang" and student satisfaction through learning
management using the SQ5R technique combined with exercises for grade
7 students.

ชญาณุตม์ ภาวุฒานนท์¹ และธิดารัตน์ สมานพันธ์²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Chayanut Phawaphutanon¹ and Tidarat Samanphan²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : nuysirima@gmail.com

(Received: 2 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) หาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก เรื่องสุภาชิตพระร่วง 2) หาค่าดัชนีประสิทธิผล ของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก เรื่องสุภาชิตพระร่วงให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกการพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง สุภาชิตพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 35 คน โดยการเลือกแบบกลุ่มเครื่องมือที่ใช้ได้แก่แผนการสอนโดยใช้แบบฝึกจำนวน 10 แผน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ 0.85 สถิติที่ใช้ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐานใช้ Dependent t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง สุภาชิตพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาการผลสัมฤทธิ์การอ่านวิเคราะห์วรรณคดี โดยใช้ การจัดการเรียนรู้แบบ SQR ร่วมกับแบบฝึก เรื่อง สุภาษิตพระร่วงกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย 4.35

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ,ความพึงพอใจ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This study aimed to : 1) to determine the effectiveness of the learning management plan using the exercise on the proverbs of Phra Ruang; 2) to find the effectiveness index of the learning management plan using the exercise on the proverbs of Phra Ruang to meet the specified criteria; 3) to compare the learning outcomes of students before and after the lesson using the exercise for developing reading and analyzing literature on the proverbs of Phra Ruang, through learning management with the SQ5R technique combined with the exercises for first-year secondary school students. The sample group consisted of 35 first-year secondary school students, selected by cluster sampling. The tools used included a teaching plan with 10 exercises, and a multiple-choice achievement test with 40 items, having a discrimination index of 0.20 and an overall reliability of 0.85. The statistics used were percentage, mean, standard deviation, and hypothesis testing using the Dependent t-test.

The research findings revealed that:

1. Post-test scores for grade 7 students in analytical reading of the Thai language text, "Suphasit Phra Ruang," using the SQ5R technique combined with exercises, were significantly higher than pre-test scores at the .01 statistical significance level.

2. Overall student satisfaction with the improvement in analytical reading scores on the Thai language text, "Suphasit Phra Ruang," using the SQ5R technique combined with exercises, was high, with an average score of 4.35.

Keywords : Learning management using the SQ5R technique, satisfaction, and academic achievement.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณคดีเป็นเสมือนแหล่งความรู้ที่บันทึกวัฒนธรรมทางสังคมที่สืบทอดกันมาหลายยุคหลายสมัยเช่น ค่านิยม โลกทัศน์ ปรัชญา วิถีชีวิต การอ่านวรรณคดีอย่างวิเคราะห์จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพสังคมในสมัยนั้น เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติในการสืบทอดวัฒนธรรมไม่ให้สูญหายนอกจากนี้วรรณคดีเกิดจากการสร้างสรรค์ภาษาอย่างประณีตของผู้แต่งผู้เรียนควรจะได้ศึกษาวรรณคดีในด้านคำศัพท์ สำนวน ซึ่งใช้ในสมัยนั้นเพื่อให้อ่านและสามารถพิจารณาเปรียบเทียบภาษาที่ต่างยุคต่างสมัย การอ่านวรรณคดีจึงเป็นการส่งเสริมประสบการณ์ เพราะวรรณคดีแต่ละเรื่องเกิดจากประสบการณ์ชีวิตของผู้แต่งที่บ่มเพาะสั่งสมจากประสบการณ์ทางตรง และทางอ้อมทำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ประสบการณ์ผ่านการอ่านวรรณคดีซึ่งเป็นสถานการณ์จำลองทำให้เกิดการเชื่อมโยงเนื้อหาไปสู่ชีวิตจริง ทำให้ผู้เรียนเข้าใจประสบการณ์ชีวิตแม้ไม่ได้ประสบการณ์โดยตรงด้วยตนเอง

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551) หลักสูตรการศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้บรรจุสาระที่ 5 ว่าด้วยเรื่องของวรรณคดีและวรรณกรรมไว้ในหลักสูตร โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนสามารถเข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรม อย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

ปัจจุบัน โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานรอบ 2 (พ.ศ. 2559 - 2563) จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยประเมินทั้งหมด 3 ด้านได้แก่ ด้านนักเรียน ด้านครู ด้านผู้บริหาร สรุปผลการประเมินว่า ด้านครูอยู่ในระดับ ดี ด้านผู้บริหารอยู่ในระดับดี ด้านผู้เรียน มีทั้งหมด 7 มาตรฐาน 6 มาตรฐานอยู่ในระดับ ดี มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ซึ่งถือว่าเป็นมาตรฐานที่สำคัญในด้านผลผลิตอยู่ในระดับ พอใช้ มีค่าเฉลี่ย 1.96 ซึ่งเป็นจุดด้อยที่ควรปรับปรุงและพัฒนาอย่างยิ่ง เมื่อดูรายละเอียดแต่ละกลุ่มวิชาปรากฏว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยมีค่า เฉลี่ยอยู่ที่ 44.88 ซึ่งเป็นค่าเฉลี่ยที่ควรปรับปรุง จากการสังเกตและรับทราบข้อมูลจากการจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า จากสถานการณ์ โควิด 19 ที่ทำให้นักเรียนหยุดเรียนในสถานศึกษา และเรียนในรูปแบบออนไลน์ ทำให้นักเรียนบางคนขาดการเรียน หรือเรียนไม่เข้าใจในเนื้อหา เนื่องจากสถานที่และบรรยากาศในการเรียนที่ไม่เอื้อต่อการเรียน จึงทำให้การเรียนรู้นั้นไม่เกิดประสิทธิภาพมากพอ เมื่อกลับมาเรียนในรูปแบบออนไลน์ จึงไม่เข้าใจในเนื้อหาทำให้ส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ลดลง ดังนั้น เพื่อให้การเรียนการสอนน่าสนใจมากขึ้น และเพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีได้ดียิ่งขึ้น ผู้สอนควรมีเทคนิคการสอนใหม่ ๆ ที่น่าสนใจแปลกใหม่ และมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีความสนใจในการเรียนรู้อย่างยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าไว้ดังนี้

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนเรียน และหลังเรียนโดยการพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาวดีพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม ที่มีกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกเรื่องสุภาวดีพระร่วง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2 ห้อง ได้แก่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 จำนวน 35 คน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 จำนวน 35 คน รวมทั้งสิ้น 70 คน
2. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 35 คน ได้โดยการเลือกสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าเชิงทดลอง ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการทดลองตามลำดับดังนี้

1. แบบฝึกเรื่องสุภาวดีพระร่วง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 5 เรื่อง ดังนี้
 - แบบฝึกเรื่องที่ 1 คำและสำนวน
 - แบบฝึกเรื่องที่ 2 การอ่านพิจารณาคุณค่าวรรณคดีด้านเนื้อหาและรูปแบบ
 - แบบฝึกเรื่องที่ 3 การอ่านพิจารณาคุณค่าวรรณคดีด้านวรรณศิลป์
 - แบบฝึกเรื่องที่ 4 การอ่านพิจารณาคุณค่าวรรณคดีด้านสังคม
 - แบบฝึกเรื่องที่ 5 การอ่านพิจารณาคุณค่าวรรณคดีด้านการนำไปใช้
2. แผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง สุภาวดีพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 10 แผน เวลา 15 ชั่วโมง
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน โดยใช้แบบฝึกการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง สุภาวดีพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ข้อสอบเป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาวดีพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ซึ่งปรับปรุงมาจากเกณฑ์การประเมิน และการแปลความหมายค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้

เกณฑ์การให้คะแนน

ดีมาก	ให้คะแนน	5 คะแนน
ดี	ให้คะแนน	4 คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3 คะแนน
พอใช้	ให้คะแนน	2 คะแนน
ปรับปรุง	ให้คะแนน	1 คะแนน

หลังจากนั้นหาค่าเฉลี่ยคะแนน โดยถือเกณฑ์การพิจารณาคุณภาพในการแปลความหมาย ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายความว่า	มีคุณภาพดีมาก
3.51 - 4.50	หมายความว่า	มีคุณภาพดี
2.51 - 3.50	หมายความว่า	มีคุณภาพปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายความว่า	มีคุณภาพพอใช้
1.00 - 1.50	หมายความว่า	มีคุณภาพปรับปรุง

การสร้างและการทดสอบหาประสิทธิภาพเครื่องมือ

1. การสร้าง และหาคุณภาพของแบบฝึกและแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง สุภาจิตพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการ หลักการ และเทคนิคการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

1.2 ศึกษารูปแบบ และวิธีการสอนวิชาภาษาไทยตามแนวคิดของ สำลี รักสุธี

1.3 วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ และมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเนื้อหาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี และศึกษาเนื้อหาจากหนังสือเรื่อง สุภาจิตพระร่วง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

1.4 กำหนดโครงสร้างและเนื้อหาที่จะนำไปสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ การพัฒนา การอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาจิตพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งมีเนื้อหา ดังนี้

1.4.1 เรื่อง คำและสำนวน

1.4.2 เรื่อง การอ่านพิจารณาคุณค่าวรรณคดีด้านเนื้อหาและรูปแบบ

1.4.3 เรื่อง การอ่านพิจารณาคุณค่าวรรณคดีด้านวรรณศิลป์

1.4.4 เรื่อง การอ่านพิจารณาคุณค่าวรรณคดีด้านสังคม

1.4.5 เรื่อง การอ่านพิจารณาคุณค่าวรรณคดีด้านการนำไปใช้

1.5 สร้างแบบฝึกและแผนการจัดการเรียนรู้การพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องสุภาชิตพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยมีองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ที่สำคัญ ดังนี้

1.5.1 ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้

1.5.2 วัตถุประสงค์

1.5.3 กระบวนการจัดการเรียนรู้

1.5.4 สื่อและแหล่งเรียนรู้

1.5.5 การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

1.6 นำแบบฝึกและแผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาชิต พระร่วง เสนออาจารย์ที่ปรึกษาค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสม แล้วนำข้อปรับปรุงมาแก้ไขในส่วนที่ยังบกพร่อง

1.7 นำแบบฝึกและแผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านวิเคราะห์วรรณคดี เรื่องสุภาชิต พระร่วง ที่ปรับปรุงและแก้ไขแล้ว พร้อมทั้งแบบประเมินที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องและเหมาะสม

1.8 นำแบบฝึกและแผนการจัดการเรียนรู้ การอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาชิต พระร่วง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม (กรณีมีนักเรียนในโรงเรียน 1 ห้อง อาจใช้ต่างโรงเรียนได้) สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนี้

1.8.1 ทดลองแบบเดี่ยว กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม (กรณีมีนักเรียนในโรงเรียน 1 ห้อง อาจใช้ต่างโรงเรียนได้) สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่ง ปานกลาง และอ่อน อย่างละ 1 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการจัดพิมพ์ ภาษา เนื้อหา การวัดและประเมินผลและระยะเวลา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการทดลองแบบกลุ่มเล็กต่อไป

1.8.2 ทดลองแบบกลุ่มเล็ก กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม (กรณีมีนักเรียนในโรงเรียน 1 ห้อง อาจใช้ต่างโรงเรียนได้) สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 9 คน ประกอบด้วยนักเรียน เก่งจำนวน 3 คน ปานกลางจำนวน 3 คนและอ่อนจำนวน 3 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้ในการทดลองแบบกลุ่มใหญ่ต่อไป

1.8.3 ทดลองแบบกลุ่มใหญ่ กับนักเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม (กรณีมีนักเรียนในโรงเรียน 1 ห้อง อาจใช้ต่างโรงเรียนได้) สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน ประกอบด้วยนักเรียนเก่งจำนวน 8 คน ปานกลางจำนวน 14 คน และอ่อนจำนวน 8 คน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและนำมาปรับปรุงแก้ไข เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง (หรือกลุ่มเป้าหมาย) ต่อไป

2. การสร้างและหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง การพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาชิตพระร่วง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม

สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาค้นคว้าสร้างขึ้น เป็นแบบทดสอบแบบปรนัยชนิด 4ตัวเลือก ซึ่งมีการสร้างแบบทดสอบ ดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบและวิธีการตรวจสอบหาคุณภาพของแบบทดสอบแบบอิงกลุ่มอิงเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2553:65-78)

2.2 ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู หนังสือ สารที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม และคู่มือการวัดผลประเมินผลตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.3 วิเคราะห์เนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาวดีพระร่วง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2.4 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา และตัวชี้วัด จำนวน 50 ข้อ (โดยรวมข้อที่สร้างเพื่อประมาณ 25% ของข้อสอบที่จะใช้จริงแล้ว)

2.5 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขสิ่งที่ยังบกพร่อง

2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item objective congruence) โดยผู้ศึกษาจะคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ไปทดลองใช้ในชั้นตอนต่อไป

2.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการพิจารณาความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ควรใช้นักเรียนที่อยู่ในระดับสูงกว่ากลุ่มตัวอย่าง 1 ปี จะเหมาะสมกว่า) โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานครจำนวน 35 คน (ควรใช้ 30 คนเป็นอย่างน้อย)

2.8 นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อใดตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วมาวิเคราะห์คุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยหาค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (B) ตามวิธีของเบรนนาน (Brennan) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 122-148)

2.9 คัดเลือกข้อสอบเฉพาะข้อที่มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.20 - 0.80 และ ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.20 - 1.00 จำนวน 40 ข้อ รวมเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ แล้วนำไปหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับตามวิธีของ โลเวทท์ (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 96) ค่าความเชื่อมั่นที่ใช้ได้คือ มีค่าตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป

2.10 จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มเป้าหมาย ต่อไป

3. การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการพัฒนา การเรียนรู้เรื่อง การพัฒนาการ

อ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาสิตพระร่วง โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผู้ศึกษาค้นคว้าได้ดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 วิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาสิตพระร่วง โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย จากนิยามศัพท์เฉพาะ

3.2 ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถาม ความพึงพอใจของวินาศรีตะปัญญะ (2561 : 15)

3.3 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 70-72) จำนวน 15 ข้อ (โดยรวมข้อที่สร้างเมื่อประมาณ 25 % ของข้อคำถามที่จะใช้จริงแล้ว)

3.4 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามความ พึงพอใจของ (วินาศรีตะปัญญะ, 2561 : 15) มาประยุกต์ให้สอดคล้องกับประเด็นความพึงพอใจ ที่ผู้ศึกษาวิเคราะห์ไว้

3.5 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นไปหาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

3.6 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency : IOC)

3.7 นำแบบสอบถามความพึงพอใจไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยม ศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 35 คน ซึ่งเป็นนักเรียนที่ใช้ในการทดลองแบบกลุ่มใหญ่

3.8 นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ทดลองใช้มาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (r) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item total correlation) และคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 ถึง 1.00 จำนวน 10 ข้อ

3.9 นำแบบสอบถามความพึงพอใจจำนวน 10 ข้อ รวมเป็นแบบสอบถามทั้งฉบับแล้วหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 97-101)

3.10 จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มเป้าหมายต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษา ต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. ก่อนการทดลอง ผู้ศึกษาชี้แจงหลักการและเหตุผล ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มเป้าหมาย รับทราบ

3. ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก เพื่อพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาวดีพระร่วง

4. ทดลองใช้แบบฝึก เพื่อพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาวดีพระร่วงกับกลุ่มตัวอย่าง (กลุ่มเป้าหมาย) ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 35 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ระหว่างวันที่ 5 ถึง 23 กันยายน พ.ศ. 2565

5. หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้ศึกษาทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) โดยใช้แบบ ทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาวดีพระร่วง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ค่าประสิทธิภาพของแบบฝึกและแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาวดีพระร่วง ตามเกณฑ์ 80/80 โดยวิเคราะห์ตามสูตรการหา E_1/E_2 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 155)

2. วิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง สุภาวดีพระร่วง (E.I : The effectiveness index) โดยวิเคราะห์จากคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม ตามวิธีของกู๊ดแมนและชไนเดอร์ (Goodman & Schnider) (เผชญิ กิจระการ, 2560 : 31)

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาวดีพระร่วง โดยใช้แบบฝึกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัด กรุงเทพมหานคร ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้ค่าที (t- test แบบ Dependent samples) (บุญชม ศรีสะอาด , 2560 : 112)

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการพัฒนาอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาวดีพระร่วง โดยใช้แบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และนำค่าเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 103, 106)

4.51 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด
3.51 – 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ มาก
2.51 – 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลาง
1.51 – 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อย
1.00 – 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วงโดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการพัฒนาการอ่านวรรณคดี แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาชิตพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ΣD	ΣD^2	t	P-Value
ก่อนเรียน	35	30	15.37	1.51	381	3869	24.8961**	.00
หลังเรียน	35	30	24.67	1.41				

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาการอ่านวรรณคดี เรื่อง สุภาชิตพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ($\bar{X} = 24.67$) สูงกว่าก่อนเรียน ($\bar{X} = 15.37$) เท่ากับ 9.30

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง สุภาชิตพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	รูปแบบของแบบฝึก สวยงาม น่าสนใจ	4.33	0.49	มาก
2	ขนาดตัวอักษรเหมาะสม อ่านง่าย ชัดเจน	4.25	0.45	มาก
3	ภาพประกอบน่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหา	4.42	0.67	มาก
4	เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เข้าใจง่าย	4.58	0.51	มากที่สุด

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
5	ได้รับความรู้และผลิตเพลีนในการทำกิจกรรมแบบฝึก	4.42	0.51	มาก
6	กิจกรรมมีความหลากหลาย ไม่จำเจ	3.92	0.29	มาก
7	แบบฝึกมีการสรุปความรู้ให้ชัดเจน	4.08	0.29	มาก
8	นักเรียนสามารถฝึกฝนด้วยตนเองทั้งในและนอกเวลา	4.67	0.49	มากที่สุด
9	เมื่อทำกิจกรรมในแบบฝึก แล้วนักเรียนเข้าใจบทเรียน	4.75	0.45	มากที่สุด
10	สถานการณ์ต่าง ๆ ในแบบฝึก เป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียน	4.08	0.29	มาก
รวม		4.35	0.51	มาก

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร ต่อการพัฒนาการอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่องสุภาชิตพระร่วง โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจที่สูงที่สุด คือ เมื่อทำกิจกรรมในแบบฝึก และนักเรียนเข้าใจบทเรียน ($\bar{X} = 4.75$) รองลงมา คือ นักเรียนสามารถฝึกฝนด้วยตนเองทั้งในและนอกเวลา ($\bar{X} = 4.67$) และเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.58$) ซึ่งมีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด และข้อที่มีความพึงพอใจต่ำสุด คือ กิจกรรมมีความหลากหลาย ($\bar{X} = 3.92$) ซึ่งมีความพึงพอใจ อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องการอ่านวิเคราะห์วรรณคดี เรื่อง สุภาชิตพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้อง กับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 3 ทั้งนี้ เนื่องจากแบบฝึกทักษะได้สร้างขึ้นโดยอาศัยหลักการ และทฤษฎีการเรียนรู้ของโฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) เขาเชื่อว่าบุคคลมีเขาว์ปัญญาแตกต่างกันแต่ทุกคนจะมีความสามารถแตกต่างกัน ครูควรคำนึงถึงนักเรียนแต่ละคนว่ามีความรู้ ความถนัด ความสามารถและความสนใจที่แตกต่างของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเทือง กองธรรม (2560 : 433) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการอ่านและการเขียนสะกดคำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตราแม่กด โดยใช้แบบฝึกชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านนาเหวอโนนอุดม มีประสิทธิภาพ 84.37/82.83 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้มีค่าดัชนีประสิทธิผล 0.6387 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 มีระดับความพึงพอใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.44 อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เดือนฉาย ผาสา (2560) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้น ปวช. 3 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม โรงเรียนอุดรดิตถ์

เทคโนโลยี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 ผลการศึกษาพบว่าการใช้แบบฝึกพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้น ปวช. 3 สาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม มีความสามารถในการอ่านจับใจความดีขึ้นร้อยละ 90.85

1. ความพึงพอใจของนักเรียนต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกเรื่อง การอ่านวิเคราะห์วรรณคดีเรื่อง สุภาษิตพระร่วง โดยการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค SQ5R ร่วมกับแบบฝึก ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนวัดจันทร์ประดิษฐาราม สำนักงานเขตภาษีเจริญ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 4 ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกที่สร้างขึ้น รูปแบบของแบบฝึกสวยงาม น่าสนใจ ขนาดตัวอักษรเหมาะสม อ่านง่าย ชัดเจนภาพประกอบน่าสนใจ เหมาะสมกับเนื้อหา เรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก เข้าใจง่าย ได้รับความรู้ และเพลิดเพลินในการทำกิจกรรมแบบฝึกกิจกรรมมีความหลากหลายไม่จำเจ นักเรียนสามารถฝึกฝนด้วยตนเองทั้งในและนอกเวลา เป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียนทำให้นักเรียนเกิดความสนใจและเข้าใจในบทเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันยานุช (2560) แบบฝึกทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 87.85/83.76 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 80 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ ปราณี มากปราง (2560) ได้ศึกษาชุดแบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนสละรูป - เปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 90.13/87.67 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.76 ซึ่งหมายความว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 76 มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ วิดารัตน์ วิวุฒินันท์ (2560) การพัฒนาแบบฝึกเสริมทักษะการอ่านจับใจความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองพัทยา 8 มีประสิทธิภาพ 83.93/87.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่ตั้งเอาไว้มีค่าดัชนีประสิทธิผล มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักเรียน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ในการนำแบบฝึกไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรศึกษาควรเตรียมแบบฝึกให้พร้อม และครบตามจำนวนนักเรียน พร้อมกับศึกษาคำแนะนำในการใช้แบบฝึกให้เข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอน ตรวจสอบคะแนนนักเรียนให้เสร็จทุกชั่วโมง เพื่อให้การศึกษาเกิดประสิทธิผลและกระตุ้นการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

ในการศึกษาครั้งต่อไป สามารถนำไปปรับใช้กับการศึกษาวรรณคดีเรื่องอื่น ๆ หรือศึกษาวรรณคดีในระดับชั้นอื่นได้ เนื่องจากเป็นนวัตกรรมที่สามารถใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยดูได้จากผลการศึกษา ซึ่งจะเห็นว่าผลการเรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยมีนัยสำคัญที่ 0.5 จึงเป็นนวัตกรรมที่สามารถพัฒนาทักษะการอ่านวิเคราะห์ของนักเรียนได้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จิตติกานต์ คำมะสอน, และคณะ. (2558). *การพัฒนาการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้เทคนิคการสอนแบบ SQ5R ผ่านสื่อหนังสือพิมพ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.
- ประภาพรณ เล็งวงศ์. (2550). *การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ด้วยวิธีวิจัยในชั้นเรียน*. ภาพพิมพ์.
- รัชวรรณ พรมลี. (2561). *ผลการใช้กลวิธีการสอนอ่านแบบ SQ5R ร่วมกับกลวิธีการสอนอ่านแบบแลกเปลี่ยนบทบาท เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิทยาการทางการศึกษาและการจัดการเรียนรู้). คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิทย์ มูลคำ, และอรทัย มูลคำ. (2545). *21 วิธีการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนากระบวนการคิด*. ภาพพิมพ์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2551). *แนวทางการบริหารจัดการหลักสูตรตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำลี รักสุทธี. (2553). *คู่มือแก้ปัญหาการสอนการอ่านและการเขียนให้ได้ผลดี*. พัฒนาศึกษา.
- อริปไตย ชิตภักดี. (2557). *การพัฒนาการอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจโดยใช้เทคนิค SQ5R สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อุษาวดี ชุกกลิ่นหอม. (2560). *การพัฒนาความสามารถด้านการอ่านอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ด้วยการจัดการเรียนรู้โดยวิธีการสอนแบบ SQ5R* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการสนภาษาไทย). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Parahita, S. W. (2017). *The implementation of SQ5R technique in improving students' reading ability at SMPN 8 Malang* (Bachelor's thesis). University of Muhammadiyah Malang.
- Rista, O. A. (2017). *The effectiveness of SQ5R technique to improve reading comprehension for the seventh grade at MTSS Raudhatun Najah* (Bachelor's thesis). State Institute for Islamic Studies Langsa.

การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจ โดยใช้การจัดการ
เรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1

Study of Reading Comprehension Ability and Satisfaction Using A 5E
inquiry-Based Learning Management with Thai Language Exercises for
Secondary 1 students

ศิริลักษณ์ วิเชียรฉาย¹ และ สำราญ บุญเจริญ²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Sirilak Wichierchai¹ and Samran Boonchareon²

Nakhon Ratchasima College, Thailand

Corresponding Author E-mail : junchai.72@gmail.com

(Received: 2 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เทคนิค 5 ขั้นร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ เขต 42 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย โดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1)แบบฝึกการอ่านจับใจความ 2) แผนการจัดการ 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test (Dependent sample)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1.ความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เทคนิค 5 ขั้น, แบบฝึก, ความพึงพอใจ

Abstract

This research aimed to 1) compare the reading comprehension ability using the 5-step inquiry-based learning technique with Thai language exercises of Mathayom 1 students before and after learning. To study the satisfaction of the 5-step inquiry-based learning method combined with Thai language exercises of Mathayom 1 students. The sample group used in this study was 35 first year secondary school students of Nakhon Sawan Girls' School, Nakhon Sawan Secondary Education Service Area Office 42, first semester, academic year 2022, obtained by simple random sampling. By cluster random sampling, the research instruments were 1) reading comprehension exercises, 2) management plans, 3) achievement tests, and 4) satisfaction questionnaires. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, and t-test (Dependent sample).

The research results found that

1. The ability to read and comprehend using the 5-step inquiry-based learning technique together with the Thai language exercises for Mathayom 1 students after studying was significantly higher than before studying at the statistical level of .05.
2. Overall satisfaction with the 5-step inquiry-based learning management technique combined with Thai language exercises for Mathayom 1 students was at a high level.

Keywords : Inquiry-based learning management technique 5 steps, exercises, satisfaction.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนไทยในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจการงานและดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ กระบวนการคิด วิเคราะห์ วิวิจารณ์ และสร้างสรรค์ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสารให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 : 37)

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยจำเป็นต้องสอนให้ผู้เรียนเกิดทักษะทุกด้านโดยหลักสูตรมีความมุ่งหมายให้นักเรียนสามารถสื่อความหมายด้วยการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนอย่างมีวิจารณญาณ มุ่งให้ผู้เรียนค้นพบความสามารถ ความถนัด และความสนใจด้วยตัวของผู้เรียน ซึ่งหลักสูตรได้เน้นให้การจัดการเรียนการสอนที่

ใช้กระบวนการ คือ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูจากการเน้นเนื้อหาอย่างเดียว มาเป็นการผสมผสานกับการฝึกปฏิบัติ ให้มากขึ้น ทั้งทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544 : 13) ในบรรดาทักษะทั้ง 4 ประการดังกล่าว ทักษะการอ่านได้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะการอ่านเป็นการพัฒนาตนเองเพื่อให้ทันกับวิทยาการใหม่ ๆ ที่เจริญก้าวหน้าและนำความรู้ที่ได้มาใช้ในการพัฒนาประเทศ หรืออาจกล่าวได้ว่า การอ่านคือหัวใจของการพัฒนาทักษะทางภาษาไทยทุก ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการพูด การฟัง และการเขียน ทั้งนี้เพราะว่าภาษาจากการอ่านย่อมเป็นพื้นฐานของทักษะอื่น ๆ ได้ต่อไป ดังนั้นการอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาหลักภาษา การใช้ภาษา หากนักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่านดีแล้วย่อมสามารถนำความรู้ ที่ได้ดังกล่าวไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ได้อีกด้วย

การอ่านเป็นทักษะสำคัญยิ่งต่อการศึกษาหาความรู้และพัฒนาชีวิต นอกจากจะทำให้เกิดความรู้แล้วยังก่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลินและส่งเสริมให้มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ได้แนวคิดในการดำเนินชีวิต การอ่านจึงเป็นหัวใจของการศึกษาทุกระดับและเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ เรื่องราว การอ่านที่ดีมีประสิทธิภาพต้องอ่านจับใจความได้ สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านได้ จากการสำรวจการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน พบว่า ปัญหาที่สำคัญของการอ่านของผู้เรียน คือ อ่านแล้วจับใจความสำคัญไม่ได้ ไม่สามารถสรุปประเด็นได้ ไม่สามารถแยกความรู้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ไม่สามารถแยกใจความสำคัญกับใจความรองได้ ทำให้ไม่ได้รับประโยชน์จากการอ่านเท่าที่ควร ทั้งยังเป็นปัญหา อุปสรรคต่อการเรียนรู้และการศึกษาวิชาการต่าง ๆ ด้วย (กรมวิชาการ, 2546 : 188) นอกจากนี้การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของ ยังมีความจำเป็นต่อนักเรียนมาก เพราะนักเรียนต้องใช้ทักษะการอ่านจับใจความนี้ค้นคว้าเพิ่มเติมตลอดเวลา นักเรียน ควรฝึกอ่านจับใจความตั้งแต่ชั้นประถมศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนทุกวิชา ตลอดจนนำไปใช้ในการดำรงชีวิตของคนไทยในยุคปัจจุบันได้ทุกเพศและทุกวัย สามารถใช้กิจกรรมการอ่านพัฒนาความสามารถของตน ทำให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา

อย่างไรก็ตามแม้ว่าทักษะการอ่านจะมีความสำคัญมากดังกล่าว แต่การพัฒนาทักษะการอ่านในปัจจุบันยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังจะเห็นได้จากรายงานผลการสอบระดับชาติวิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (O-NET) ปีการศึกษา 2563 ระดับประเทศนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 41.09 ระดับสังกัดนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 41.00 ระดับจังหวัดนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.71 ระดับโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 36.26 สำหรับสาระการอ่านระดับประเทศนักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.33 ระดับสังกัดมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 39.16 ระดับจังหวัดมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 37.25 ระดับโรงเรียนมีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 33.50 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เขต 42) และในปีการศึกษา 2564 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสตรี นครสวรรค์ นักเรียนมีระดับผลการเรียนเฉลี่ยอยู่ในระดับ 1.85 (งานทะเบียนวัดผล โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ จังหวัด นครสวรรค์) จากข้อมูลที่ปรากฏจะเห็นได้ว่าทักษะการอ่านโดยเฉพาะการอ่านจับใจความซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการศึกษาหาความรู้ เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทยต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งครูผู้สอนต้องหาแนวทาง วางแผน ปรับปรุงและพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะการอ่านที่ดีขึ้น

ปัญหาดังกล่าวผู้ค้นคว้าในฐานะเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้ศึกษาค้นคว้างานวิจัยหลายรูปแบบ จากวิทยานิพนธ์หลาย ๆ เล่มเพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน จับใจความที่สุดจึงสนใจสื่อการเรียนการ

สอนในรูปแบบของแบบฝึก เพราะเห็นว่าแบบฝึกเป็นสื่อการเรียนรู้ที่ช่วยให้นักเรียนพัฒนาการเรียนรู้สูงขึ้นได้ ดังรายงานการศึกษาของนักการศึกษาหลาย ๆ คนได้สรุปไว้ อาทิ ฉันทนา การสะอาด (2559 : 97-100) ที่พบว่า แบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 และนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการอ่านเชิงวิเคราะห์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ฉลาด สมพงษ์ (2563) ได้พัฒนาการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการศึกษาพบว่าแบบฝึกทักษะการเขียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ 88.64/87.37 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 บังอร บารมีช่วย (2561 : 85) ได้ทำการศึกษาและพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่าแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพ 89.50/82.75 และมีดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกหัดมีค่าเท่ากับ 66.50 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกเสริมฝึกทักษะโดยภาพรวมอยู่ระดับ มาก รังสี พลโคกกอง (2564) ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่อง ผลการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (STAD) ประกอบแบบฝึกทักษะเรื่อง การอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (STAD) ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 84.62/81.24 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ ค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.6444 และวิเคราะห์จากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่าเท่ากับ 0.6254 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 62.54 และนักเรียนที่จัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (STAD) ประกอบแบบฝึกทักษะ มีความสามารถด้านการอ่านเชิงวิเคราะห์หลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ด้วยหลักการและเหตุผลดังกล่าว ผู้ค้นคว้าได้คิดที่จะพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทย เป็นเครื่องมือในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เขต 42 โดยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของทักษะการอ่านจับใจความก่อนเรียนและหลังเรียน และความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทย ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลได้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบ เชิงทดลอง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครสวรรค์ เขต 42 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 4 ห้อง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา นครสวรรค์ เขต 42 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 35 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) โดยวิธีสุ่มแบบกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก จำนวน 10 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี ที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก เป็นข้อสอบแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
- 3.แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ความสามารถในการอ่านจับใจความของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก มีลักษณะเป็น แบบมาตราส่วน 5 ระดับ (Rating Scale)

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. แผนการจัดการเรียนรู้วิชาภาษาไทย เรื่องความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก
 - 1) ศึกษาเอกสาร หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบความสำคัญ ธรรมชาติ ลักษณะเฉพาะตัว วิสัยทัศน์ การเรียนรู้ คุณภาพผู้เรียน สาระการเรียนรู้ เวลาเรียน มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
 - 2) ศึกษาวิธีการ หลักการ ทฤษฎีและเทคนิคการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบ เสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก
 - 3) สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วย การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก
 - 4) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระพิจารณาความ ถูกต้องและความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข
 - 5) นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้ค้นคว้าสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คนและอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ. ดร.สำราญ บุญเจริญ พิจารณาความสอดคล้องและเหมาะสม เพื่อนำผลการพิจารณาวิเคราะห์หาข้อดีข้อเสียความ สอดคล้องและเหมาะสม

6) ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดการเรียนรู้ตามข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงนำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้พร้อมกับแบบฝึก

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1) ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบและวิธีการตรวจสอบหาคุณภาพของแบบทดสอบ

2) ศึกษาหลักสูตร คู่มือครู หนังสือแบบเรียนภาษาไทย สารที่ 1 การอ่าน และคู่มือการวัดผลประเมินผล ตามหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

3) วิเคราะห์เนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อนำมาสร้างแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก

4) สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก โดยให้ครอบคลุมเนื้อหา และผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

5) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระพิจารณาความถูกต้องและเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุง แก้ไขสิ่งที่ยังบกพร่อง

6) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง เพื่อนำผลมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of item objective congruence) โดยผู้ศึกษาค้นคว้าอิสระจะคัดเลือกข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.80 - 1.00 ไปทดลองใช้ในช่วงต่อไป

7) นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการพิจารณาความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

8) นำกระดาษคำตอบของนักเรียนมาตรวจให้คะแนน โดยข้อที่ตอบถูกให้ 1 คะแนน และข้อใดตอบผิดให้ 0 คะแนน แล้วมาวิเคราะห์หาคุณภาพของข้อสอบเป็นรายข้อ โดยหา ค่าความยาก (p) และค่าอำนาจจำแนก (B) ตามวิธีของเบรนนัน (Brennan) เกณฑ์ที่กำหนดของค่าความยากคือ 0.20 - 0.80 ส่วนค่าอำนาจจำแนกคือ 0.20 - 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 90-92)

9) คัดเลือกข้อสอบเฉพาะข้อที่มีค่าความยาก (p) อยู่ระหว่าง 0.41 - 0.73 และ ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.41 - 0.67 รวมเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งฉบับ แล้วนำไปหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับตามวิธีของ โลเวทท์ (Lovett) ค่าความเชื่อมั่นที่ได้คือ มีค่าตั้งแต่ 0.75 ขึ้นไป (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 96)

10) จัดทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก การสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก ผู้วิจัยดำเนินการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสาร ตำราและงานค้นคว้าอิสระที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ
- 2) วิเคราะห์ประเด็นเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักเรียนต่อ ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก จากนั้นยกรายการเฉพาะ

- 3) การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามความพึงพอใจของ (ปาริชาติ นุริศศักดิ์, 2559 : 157 - 159) มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับประเด็นความพึงพอใจที่ผู้ศึกษาวิเคราะห์ไว้

- 4) สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) จำนวน 15 ข้อ

- 5) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสม แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

- 6) นำแบบสอบถามความพึงพอใจที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ เพื่อนำผลการพิจารณามาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of consistency) ซึ่งพบว่ามีความสอดคล้องระหว่าง 0.80-1.00

- 7) จัดพิมพ์แบบสอบถามความพึงพอใจเป็นฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 1) ขอลงชื่อจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาต่อผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีนครสวรรค์

- 2) ก่อนการทดลอง ผู้ค้นคว้าชี้แจงหลักการและเหตุผล ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างรับทราบ

- 3) ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก

- 4) ทดลองใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เขต 42 จำนวน 34 คน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 ระหว่างวันที่ 16 พฤษภาคม ถึง 25 กันยายน พ.ศ. 2565

- 5) หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้ค้นคว้าทำการทดสอบหลังเรียน (Post test) โดยใช้แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชุดเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน และสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีนครสวรรค์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์ เขต 42 ต่อการจัดการเรียนรู้ความสามารถในการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบการศึกษาศักยภาพในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้ค่าที (t- test แบบ Dependent samples)

2. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อการศึกษาศักยภาพในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. เปรียบเทียบความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตาราง 1

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

การทดสอบ	n	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	$\sum D$	$\sum D^2$	t
ก่อนเรียน	34	30	17.82	2.35	269	2181	24.8816*
หลังเรียน	34	30	24.80	1.98			

จากตาราง 1 แสดงว่า ความสามารถในการอ่านจับใจความโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เทคนิค 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ดังตาราง 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ข้อ	รายการแสดงความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ความพึงพอใจ
1.	รูปแบบของแบบฝึกทักษะ เหมาะสมน่าสนใจ	4.46	0.85	มาก
2.	แบบฝึกชนิดอื่นที่นำมาประกอบบทเรียนเหมาะสมและน่าสนใจ	4.49	0.70	มากที่สุด
3.	แบบฝึกมีคำแนะนำในการใช้บทเรียน	4.51	0.70	มากที่สุด
4.	การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกมีกิจกรรมมีลำดับขั้นตอนเหมาะสม	3.89	1.02	มาก
5.	การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกมีเวลาและการปฏิบัติกิจกรรมเหมาะสม	3.54	1.12	มาก
6.	แบบฝึกมีเนื้อหาสาระมีความเหมาะสมและน่าสนใจ	3.54	1.24	มาก
7.	ผู้เรียนมีความเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน	3.60	1.06	มาก
8.	การจัดลำดับเนื้อหาเป็นไปอย่างต่อเนื่องเข้าใจง่าย	4.69	0.53	มากที่สุด
9.	ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมอย่างสนุกสนานในทุกขั้นตอนและทั่วถึง	4.43	0.81	มาก
10.	ครูสอนอธิบายเพิ่มเติมและตอบข้อสงสัยได้เข้าใจชัดเจน นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.57	1.38	มาก
11.	เป็นสื่อที่เหมาะสมจะวัดคุณลักษณะในด้านความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ของนักเรียน	4.63	0.65	มากที่สุด
12.	แบบทดสอบในแต่ละชุดสอดคล้องกับผลการเรียนที่คาดหวัง	4.43	0.78	มาก
13.	แบบทดสอบมีความยากง่ายพอเหมาะ	3.69	0.78	มาก
14.	มีเกณฑ์การประเมินชัดเจนเหมาะสม	3.54	1.36	มาก
15.	กิจกรรมมีความหลากหลายไม่จำเจ	3.56	1.25	มาก
รวม		4.04	1.12	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 รวมทุกด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การจัดลำดับเนื้อหาเป็นไปอย่างต่อเนื่องเข้าใจง่าย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) รองลงมาเป็นเป็นสื่อที่เหมาะสมจะวัดคุณลักษณะในด้านความรับผิดชอบและความซื่อสัตย์ของนักเรียน ($\bar{X} = 4.63$) แบบฝึกมีคำแนะนำในการใช้บทเรียน ($\bar{X} = 4.51$) และสื่อชนิดอื่นที่นำมาประกอบบทเรียนเหมาะสมและน่าสนใจ ($\bar{X} = 4.49$) ตามลำดับ ซึ่งอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีวรรณ ศรีสวัสดิ์ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสร้างแบบฝึกอ่านจับใจความสำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนห้วยวัง ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกอ่านจับใจความ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลสัมฤทธิ์การอ่านจับใจความ ของกลุ่มตัวอย่างหลังจากเรียน โดยใช้แบบฝึกอ่านจับใจความสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อความสามารถในการอ่านจับใจความ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราพร พรมาศรี (2562 : 99) ได้ทำการศึกษาและพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำไม่ตรงมาตราตัวสะกดโดยใช้แบบฝึกทักษะ ผลการศึกษาพบว่านักเรียนมีความพึงพอใจในการเรียนโดยใช้แบบฝึกในระดับมาก สอดคล้องงานวิจัยของ บังอร บารมีช่วย (2561 : 85) ได้ทำการศึกษาและพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในจังหวัดชัยภูมิ จำนวน 20 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้เรื่องการอ่านและการเขียนสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกเสริมทักษะ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

จากที่กล่าวมา แสดงให้เห็นว่าการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพ ช่วยทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มที่ และเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ครูผู้สอนและผู้สนใจควรได้นำวิจัยการศึกษาความสามารถในการอ่านจับใจความและความพึงพอใจ โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก วิชาภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปี

ที่ 1 ไปใช้อย่างกว้างขวางทั่วถึง เพราะเป็นแบบฝึกทักษะภาษาไทย ที่มีประสิทธิภาพผ่านการตรวจสอบความถูกต้อง ทำให้นักเรียนได้ฝึกพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียน และการจับใจความ ได้มากขึ้น ส่งผลให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นตามเป้าหมาย

1.2. ควรให้ความรู้สำหรับครูผู้สอน โดยการจัดอบรมสัมมนาปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึก สำหรับครูผู้สอนอย่างถูกขั้นตอน ให้ครูผู้สอนสามารถสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะ ขึ้นใช้กับทุกกลุ่มประสบการณ์การเรียนการสอน ที่ครูผู้สอนมีความตระหนักและสนใจทุกคน ทุกระดับชั้น

1.3. ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูควรให้คำแนะนำดูแลอย่างใกล้ชิดในการทำกิจกรรม และคอยกระตุ้น ให้นักเรียนกล้าแสดงออก โดยครูกล่าวนำเพื่อสร้างความมั่นใจให้นักเรียนพูดโน้มน้าว และกล่าวแสดงความชื่นชมในผลการเรียนของนักเรียน

1.4. ในการทำแบบฝึกทักษะ ไม่ควรกำหนดเวลาให้เด็ก ควรให้อิสระให้เด็กได้ฝึกทักษะนอกเวลาด้วย เช่น ทำการบ้านเสริมนอกเวลาเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. 1. ควรศึกษาการนำการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนกลุ่มสาระภาษาไทย ในเรื่องอื่นๆด้วย

1.2. ควรศึกษาการนำการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น ร่วมกับแบบฝึกไปศึกษาต่อเพื่อเพิ่มว่าสามารถนำการจัดการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 5 ขั้น หรือแบบฝึกภาษาไทย ไปใช้กับการจัดการเรียนรู้แบบอื่นได้หรือไม่ หรือสามารถนำไปต่อยอดกับวิชาอื่นๆได้หรือไม่

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). รายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปัญหาการอ่านของผู้เรียน.

กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

ฉลาด สมพงษ์. (2563). การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสายธารวิทยา อำเภอ กันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ฉันทนา การสะอาด. (2559). การสร้างแบบฝึกการอ่านเชิงวิเคราะห์สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จิราพร พรมาศรี. (2562). การพัฒนาแผนการเรียนรู้กลุ่มสาระภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เรื่องการอ่านและเขียน สกศคำไม่ตรงมาตราตัวสะกดแม่กด โดยใช้แบบฝึกทักษะ (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- บังอร บาร์มีช่วย. (2561). การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้การอ่านและการเขียนสะกดคำ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะ (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- รังสี พลโคกก่อง. (2564). ผลการจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือ (STAD) ประกอบแบบฝึกทักษะ เรื่องการอ่านเชิงวิเคราะห์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศรียรรณ ศรีสวัสดิ์. (2563). การสร้างแบบฝึกอ่านจับใจความสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนห่อวัง (วิทยานิพนธ์บัณฑิตศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครสวรรค์ เขต 42. (2563). รายงานผลสอบ O-NET วิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. สพม.นครสวรรค์ 42.
- โรงเรียนสตรีนครสวรรค์. (2564). รายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. งานทะเบียน-วัดผล โรงเรียนสตรีนครสวรรค์.

การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ โดยใช้แบบฝึกทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

Improving academic achievement in writing Thai classical poetry, specifically the four-line stanza form, using skill-building exercises and active learning methods in the Thai language subject for grade 10 students.

วรรณรดา ประชุมวงศ์¹ และ คงศักดิ์ สังขมานนท์²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Wannarada Prachumwong¹ และ Kongsak Sangkhamanont²

Nakhonratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6604043202007@nmc.ac.th

(Received: 6 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ โดยใช้แบบฝึกทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ โดยใช้แบบฝึกทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ จำนวน 32 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 1) แบบฝึกทักษะการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ 2) แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ สูงกว่าก่อนเรียน
2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การเรียนรู้เชิงรุก (Active learning), โคลงสี่สุภาพ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This research aimed to 1) study the post-test academic achievement using practice exercises for writing four-line rhyming verses in the Thai language subject for grade 10 students, employing skill-based exercises and active learning methods; and 2) study the students' satisfaction with the learning management using practice exercises for writing four-line rhyming verses in the Thai language subject for grade 10 students. The research group consisted of 32 grade 10 students in the second semester of the 2024 academic year at Mary Help of Christians School, Chaiphum, selected using cluster random sampling. The research instruments were: 1) practice exercises for writing four-line rhyming verses; 2) an academic achievement test; and 3) a questionnaire on student satisfaction with the learning management using practice exercises for writing four-line rhyming verses.

The research findings showed that:

1. Post-test academic achievement using practice exercises for writing four-line rhyming verses in the Thai language subject for grade 10 students at Mary Help of Christians School, Chaiphum. Higher than before learning.
2. Students' overall satisfaction with the learning management using writing exercises in the form of four-line rhyming couplets (Klong Si Suphap) in the Thai language subject for Grade 10 students at Mary Help of Christians School, Chaiphum, was at a high level.

Keywords : Active learning, four-line poem (in the Thai classical style), academic achievement.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาษาไทยคือรากฐานของอัตลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมของคนไทย คนไทยทุกคนล้วนเติบโตมาพร้อมกับภาษาไทยซึ่งเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเรียนรู้ สื่อสาร และแสดงออกทางความคิด บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ภาษาไทยเชิงวรรณศิลป์ไว้อย่างงดงาม ผ่านการใช้ฉันทลักษณ์ในบทประพันธ์ต่าง ๆ เช่น โคลง กาพย์ และกลอน ซึ่งสะท้อนถึงความลึกซึ้งของภาษาและวัฒนธรรม วรรณกรรมไทยจึงไม่ใช่เพียงงานเขียน แต่คือเครื่องมือถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และจินตนาการอย่างมีศิลปะ

การศึกษาไทยในปัจจุบันมุ่งพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านตามแนวทาง Active Learning โดยยึดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2563 และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกรอบแนวทาง ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม การเรียนรู้เชิงรุกถูกนำมาใช้เพื่อกระตุ้นการ

คิด วิเคราะห์ และลงมือทำด้วยตนเอง สร้างแรงจูงใจภายในและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ทำให้การเรียนรู้ไม่ใช่เพียงการรับสาร แต่เป็นกระบวนการสร้างสรรค์องค์ความรู้ร่วมกันอย่างมีพลัง

จากปัญหาด้านทักษะการเขียนโคลงสี่สุภาพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ได้มีแนวทางพัฒนาสื่อการเรียนรู้ในรูปแบบแบบฝึกทักษะการเขียนร้อยกรอง เพื่อเสริมสร้างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น โดยเน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับหลักสูตร การส่งเสริมให้ครูวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลและปรับรูปแบบการสอนให้เหมาะสม เป็นอีกหนึ่งแนวทางที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ และสร้างพื้นฐานการใช้ภาษาไทยอย่างลึกซึ้งและยั่งยืน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน ที่เรียน เรื่องการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ โดยใช้แบบฝึกทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ที่เรียน เรื่องการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ โดยใช้แบบฝึกทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนในจังหวัดชัยภูมิ จำนวนนักเรียน 5,147 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ โดยการเลือกแบบสุ่มเป็นกลุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ประกอบด้วยเนื้อหา จำนวน 5 ชุด
2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในแต่ละแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภท โคลงสี่สุภาพ ใช้แบบฝึกทักษะและวิธีการสอนแบบ active learning กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
3. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการเรียนโดยใช้ แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) แบ่งความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ (Rating scale) มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วยข้อคำถาม 15 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2567 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่องหลักการ จุดมุ่งหมาย โครงสร้าง เวลาเรียน การวัดผลประเมินผล ค้นคว้าข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในหลักสูตรการศึกษาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้ทราบแนวทางในการจัดสร้างแบบฝึกทักษะ (กรมวิชาการ, 2559 : 4-34)

2. ศึกษาสาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 4 วิเคราะห์ สาระการเรียนรู้และจุดประสงค์การเรียนรู้ (กรมวิชาการ, 2559 : 7-21) ตลอดจนแนวการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ

3. วิเคราะห์หลักสูตร จัดทำหน่วยการเรียนรู้ และแผนการเรียนรู้ จำนวน 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 3 ชั่วโมง วิเคราะห์ผู้เรียนถึงจุดเด่นที่ต้องส่งเสริมในขณะเรียน และวิเคราะห์จุดด้อยที่ต้องพัฒนาหลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

4. ผลการวิเคราะห์นักเรียนแล้วพบว่านักเรียนมีจุดที่ต้องพัฒนาคือ การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ จึงได้ทำแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ จำนวน 5 ชุด

5. ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ประกอบด้วย แบบฝึกจำนวน 5 ชุด

6. กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้สอดคล้องกับเนื้อหาและมาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามหลักสูตรสถานศึกษา พุทธศักราช 2567 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ พุทธศักราช 2567

7. กำหนดรูปแบบของแบบฝึกที่เหมาะสมกับเนื้อหาและเหมาะสมกับผู้เรียน ซึ่งในครั้งนี้ได้เลือกแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ

8. นำฉบับร่างแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่สร้างขึ้นเสนอต่อประธานและกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาและความเหมาะสมของแบบฝึกแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

9. นำแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แล้วนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

โดยผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน จะพิจารณาถึงความเห็นแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ จำนวน 5 ชุด มีความสอดคล้องเหมาะสมหรือไม่ โดยกำหนดคะแนนความคิดเห็น ดังนี้

+1 = เห็นใจว่าสอดคล้องเหมาะสม

0 = ไม่เห็นใจว่าสอดคล้องเหมาะสม

-1 = เห็นใจว่าไม่สอดคล้องเหมาะสม

10. นำผลการพิจารณาถึงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่าน ในแต่ละข้อมาหาค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมดเป็นรายข้อ

11. นำแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้

ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อรับความเห็นชอบ แล้วจึงนำไปทดลองใช้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง โดยดำเนินการวิจัย ดังนี้

11.1 ทดลองแบบ 1:1 โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ชั้น โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ จำนวน 3 คน คือ นักเรียนเก่ง 1 คน ปานกลาง 1 คน อ่อน 1 คน แล้วดำเนินการทดลองตามลำดับขั้น เพื่อศึกษาความเหมาะสม แล้วนำไปเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อนำคำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไขในด้านเนื้อหา เวลา การใช้ภาษา แบบฝึก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการทดลองครั้งนี้มีจุดประสงค์ เพื่อต้องการนำข้อมูลของแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ มาปรับปรุงในด้านเนื้อหา เวลา การใช้ภาษา แบบฝึก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากนั้นนำชุดของแบบฝึกมาปรับปรุงแก้ไขดีขึ้น

11.2 ทดลองแบบ 1:9 เป็นการทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ จำนวน 9 คน ซึ่งเป็นนักเรียนเก่ง 3 คน ปานกลาง 3 คน อ่อน 3 คน ซึ่งการทดลองครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อต้องการนำข้อมูลของแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ มาปรับปรุงในด้านเนื้อหา เวลา การใช้ภาษา แบบฝึก แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากนั้นนำชุดของแบบฝึกทักษะมาปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นอีกครั้งหนึ่ง

11.3 ทดลองภาคสนาม (Field testing) นำแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ แล้วดำเนินการทดลอง เพื่อนำข้อบกพร่องมาปรับปรุง แก้ไข ก่อนจะได้พิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง ต่อไป

11.4 ผู้วิจัยได้นำแบบฝึกการแต่งคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ที่ปรับปรุงแล้วนำไปฝึกทักษะไปใช้จริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ จำนวน 20 คน แล้วหาประสิทธิภาพของแบบฝึกการแต่ง คำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแบบฝึกปฏิบัติเสริมทักษะตามเกณฑ์มาตรฐาน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการโรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ เพื่อขอเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

2. ดำเนินการทดลอง ดังนี้

2.1 ก่อนการทดลองผู้วิจัยได้ชี้แจงหลักการและเหตุผลให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างรับทราบ

2.2 ทำการทดสอบก่อนเรียน (Pre -test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการจัดการเรียนด้วยแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ก่อนทดลองสอนในคาบแรกเพื่อศึกษาความรู้เดิมของนักเรียนแล้วทำการเก็บข้อมูลที่ได้จากการทำแบบทดสอบไว้เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.3 ทดลองใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ กับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ จำนวน 20 คน ที่เรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567

2.4 หลังสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดสอบหลังเรียน (Post-test) โดยใช้ข้อสอบชุดเดิมกับการทดสอบก่อนเรียนและประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน ด้วยแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ โดยใช้แบบสอบถามวัดความพึงพอใจที่สร้างขึ้นจำนวน 10 ข้อ

2.5 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ มาวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบสมมติฐานต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 โดยวิเคราะห์ตามสูตรการหาค่า E_1/E_2 (วาโร เฟิงส์วีสต์, 2562 : 8)

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระกันโดยใช้ t test (Dependent samples) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 112)

3. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนจากการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาเทียบเกณฑ์ ดังนี้

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียนโดยใช้แบบฝึกเรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้แบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ

กลุ่มตัวอย่าง	n	คะแนนเต็ม	Σx	$\bar{X}$	S.D.	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนเรียน	30	40	515	18.00	1.09	460	7,198	37.60**
หลังเรียน	30	40	975	34.33	2.30			

** แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า $t = 37.60$

จากตารางที่ 1 แสดงว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 34.33 ($\bar{X} = 34.33$) ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 18.00 ($\bar{X} = 18.00$)

2. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยแบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หลังเรียนด้วยแบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ

ข้อ	รายการ	$\bar{X}$	S.D	แปลผล
1	เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไป	4.39	0.62	มาก
2	เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่น่าสนใจ	4.52	0.41	มากที่สุด
3	มีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการเขียนคำประพันธ์ ประเภท โคลงสี่สุภาพ	4.63	0.38	มากที่สุด
4	ชอบที่ได้ฝึกแสดงความคิดเห็น	4.48	0.67	มาก
5	ชอบที่ครูแนะนำและอธิบายในสิ่งที่ไม่เข้าใจ	4.50	0.63	มาก
6	รู้สึกสนุกเมื่อได้เรียนจากแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพที่ครูนำมาใช้	4.65	0.29	มากที่สุด
7	แบบฝึกแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ เป็นสื่อในการเรียนรู้ที่ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาได้ง่ายและเร็วขึ้น	4.54	0.33	มากที่สุด
8	ความรู้ที่ได้รับสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.57	0.36	มากที่สุด
9	มีโอกาสดำเนินการคะแนนผลงานที่ตนเองทำ	4.42	0.48	มาก
10	รู้สึกภูมิใจในผลงานและคะแนนที่ตนเองทำได้	4.49	0.52	มาก
รวม		4.52	0.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่าง 4.39 – 4.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาลดต่ำ สามอันดับแรกคือ รู้สึกสนุกและมีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการเขียนคำประพันธ์ ($\bar{X} = 4.65$) มีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการเขียนคำประพันธ์ ประเภท โคลงสี่สุภาพ ($\bar{X} = 4.63$) และความรู้ที่ได้รับสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ($\bar{X} = 4.57$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในสามอันดับท้าย คือ ชอบที่ได้ฝึกแสดงความคิดเห็น ($\bar{X} = 4.48$) มีโอกาสดำเนินการคะแนนผลงานที่ตนเองทำ ($\bar{X} = 4.42$) และเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไป ($\bar{X} = 4.39$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 34.33 ซึ่งสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 18.00 ซึ่งผลการวิจัย

ครั้งนี้สอดคล้องกับ เพ็ญศิริ เสรีรัตน์ (2550 : บทคัดย่อ) รายงานผลการใช้แบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยนำไปทดลองกับโรงเรียนอนุบาลมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 49 คน ผลการวิจัยพบว่าแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และมีประสิทธิภาพ 83.32/81.49 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ผู้รายงานได้สร้างขึ้นหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อยู่ในระดับมาก

2. นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึก เรื่อง การเขียนคำประพันธ์ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในภาพรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ระหว่าง 4.39 – 4.65 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุด จำนวน 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำ สาม อันดับแรกคือ รู้สึกสนุกและมีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการเขียนคำประพันธ์ มีความสุขที่ได้ร่วมกิจกรรม การเรียน ด้านการเขียนคำประพันธ์ ประเภท โคลงสี่สุภาพ และความรู้ที่ได้รับสามารถนำมาใช้ในชีวิตประจำวันได้ ส่วน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในสามอันดับท้าย คือ ข้อที่ได้ฝึกแสดงความคิดเห็น มีโอกาสได้ทราบคะแนนผลงานที่ตนเองทำ และเนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่ไม่ยากเกินไป ซึ่งสอดคล้องกับ สาโรจน์ จันทเขต (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการเขียนบทร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ เชิงสร้างสรรค์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยนำไป ทดลองกับโรงเรียนบ้านสามโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีนครินทร์ เขต 1 จำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่าแบบ ฝึกการเขียนบทร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ เชิงสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพ 83.30/86.33 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80 ผู้เรียนที่ใช้แบบฝึกการเขียนบทร้อยกรองโคลงสี่สุภาพ เชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการใช้แบบฝึก การเขียนบทร้อยกรองโคลงสี่สุภาพเชิงสร้างสรรค์ แตกต่างกันและสูงกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 59.33 หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 86.33 ผู้เรียนมีความคงทนในการเรียนรู้ค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.00

จากผลการวิจัยข้างต้น สรุปได้ว่าแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนมารีย์อุปถัมภ์ชัยภูมิ เป็นสื่อการเรียนรู้ที่สามารถพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนให้สูงขึ้นและทำให้นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำหรับครูผู้สอนควรออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบ “โคลงประยุกต์” โดยเชื่อมโยงเนื้อหา กับ สถานการณ์ร่วมสมัย เช่น การแต่งโคลงเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม สื่อโซเชียล หรือวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกว่าโคลง สี่สุภาพไม่ใช่เพียงวรรณคดีโบราณ แต่เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีชีวิตในยุคปัจจุบัน

2. สำหรับผู้บริหารควรส่งเสริมการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เฉพาะทาง เช่น “มุมโคลงสี่สุภาพ” ภายในห้องสมุด หรือจัดนิทรรศการหมุนเวียนให้นักเรียนได้นำผลงานโคลงของตนเองมาเผยแพร่ เพื่อสร้างเวทีให้เกิดการเรียนรู้ร่วมกันอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3. สำหรับนักเรียนควรฝึกเขียนโคลงในรูปแบบ “โคลงไดอารี่” โดยให้นักเรียนจดบันทึกประจำวันหรือประสบการณ์ชีวิตในรูปแบบโคลงสี่สุภาพ อาจเริ่มต้นวันละ 1 บท เพื่อเป็นการฝึกใช้ภาษา ฝึกความคิดสร้างสรรค์ และสะท้อนตัวตนของตนเองผ่านวรรณศิลป์

4. สำหรับผู้ปกครองควรมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม “เล่าเรื่องบ้านผ่านโคลง” เช่น ขวบนุตรหลานเขียนโคลงเกี่ยวกับประวัติครอบครัว วิถีชีวิต หรือคำสอนของผู้ใหญ่ในบ้าน เพื่อสร้างสายสัมพันธ์ในครอบครัวผ่านงานวรรณกรรมไทย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างและพัฒนาแบบฝึก ในทักษะการฟัง การพูดและการเขียน นอกเหนือจากทักษะการเขียน อาทิเช่น ทักษะการอ่านเชิงสร้างสรรค์ ทักษะการพูดในที่ชุมชน เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ประเภทโคลงสี่สุภาพ ในระดับชั้นต่าง ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา หรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี เหตุการณ์ข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ในท้องถิ่น และสถานการณ์ปัจจุบันในท้องถิ่นนำมาใช้ในการสร้างและพัฒนาแบบฝึกการเขียนคำประพันธ์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 หรือชั้นอื่น ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษา หรือเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2559). *สาระและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย*. โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

_____. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 10). สุวีริยาสาส์น.

วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2562). *การพัฒนาและหาประสิทธิภาพของนวัตกรรมทางการศึกษา*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

เพ็ญศิริ เสรีรัตน์. (2550). *การใช้แบบฝึกทักษะการแต่งโคลงสี่สุภาพสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

สาโรจน์ จันทเขต. (2551). *การพัฒนาแบบฝึกการเขียนบทร้อยกรองโคลงสี่สุภาพเชิงสร้างสรรค์สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6* (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจโดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ
เทคนิค TAI วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
Academic achievement and satisfaction using collaborative learning
management technique TAI in mathematics of Mathayom 2 students

ศศิกันต์ รักกะสิวิทย์¹ และ ผดุง เพชรสุข²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Sasikarn Rakkasitwit¹ Padung Petsuk²

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : Sasikarnnui@gmail.com

(Received: 3 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน 2) ศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAI มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TAI ในรายวิชาคณิตศาสตร์อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ (เทคนิค TAI), ความพึงพอใจ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This research aimed to 1) compare the academic achievement by organizing the TAI collaborative learning technique in Mathematics of Mathayom 2 students before and after studying, and 2) study the satisfaction towards the TAI collaborative learning technique in Mathematics of Mathayom 2 students. The sample group was 20 Mathayom 2 students of Ratchaprachanukroh School 48, Chanthaburi Province, the second semester of the academic year 2024, selected by cluster random sampling using the classroom as the unit of sampling. The research instruments were the TAI collaborative learning technique plan, the academic achievement test, and the satisfaction questionnaire towards the TAI collaborative learning technique. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation.

The research results found that

1. The average scores of students' academic achievement after learning with the TAI technique were significantly higher than before learning at the .01 statistical significance level.
2. Secondary school students in their second year showed a high level of satisfaction with cooperative learning using the TAI technique in mathematics.

Keywords: Collaborative learning management (TAI techniques), Satisfaction, Academic achievement

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ สังคม และสังคมสูงวัย ทำให้ทุกประเทศต้องพัฒนากำลังคนที่มีทักษะและสมรรถนะสูง การศึกษายุคใหม่จึงมุ่งเน้นการเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 3Rs (อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น) และ 8Cs เช่น การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสร้างสรรค์ ความร่วมมือ การสื่อสาร และทักษะด้านเทคโนโลยี (ปริยาภรณ์ ตั้งคุณานันต์, 2561) รูปแบบการเรียนการสอนจึงต้องเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความถนัด เปลี่ยนบทบาทครูจาก "ผู้สอน" เป็น "ผู้ฝึก" และส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ คณิตศาสตร์ถือเป็นวิชารากฐานที่สำคัญต่อความเจริญด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการพัฒนาทักษะการคิดเชิงเหตุผล การแก้ปัญหา และการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ (สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2555) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 (ปรับปรุง พ.ศ. 2560) ได้จัดคณิตศาสตร์ออกเป็น 4 สาระ ได้แก่ จำนวนและพีชคณิต การวัดและเรขาคณิต สถิติและความน่าจะเป็น และแคลคูลัส โดยเน้นทักษะการแก้ปัญหา การให้เหตุผล การสื่อสาร และการคิดสร้างสรรค์ เพื่อเตรียมผู้เรียนให้มีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต (สสวท., 2560) จากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 จังหวัดจันทบุรี ปีการศึกษา 2564 และ 2565 พบว่าคะแนนเฉลี่ยลดลงจาก 68.79 เหลือ 66.50 (โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48, 2565) การสังเกตชั้นเรียน

และสัมภาษณ์ครูพบว่าการจัดการเรียนรู้ส่วนใหญ่ยังเป็นการบรรยาย ซึ่งทำให้นักเรียนเบื่อหน่ายและขาดความสนใจ ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ จึงจำเป็นต้องหาแนวทางใหม่ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการสื่อสารทางคณิตศาสตร์

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดีควรใกล้เคียงกับสภาพจริงในชีวิตของผู้เรียน ใช้สื่อที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2543) วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative Learning) ได้รับการยอมรับว่า ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาความพยายาม แรงจูงใจภายใน การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ยั่งยืน (Johnson & Holubec, 1994; ทิศนา แชนมณี, 2545) การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือสามารถออกแบบได้ 3 ประเภท ได้แก่ กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างเป็นทางการ (Formal Cooperative Learning Group) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างไม่เป็นทางการ (Informal Cooperative Learning Group) กลุ่มการเรียนรู้แบบร่วมมืออย่างถาวร (Cooperative Base Group) (ทิศนา แชนมณี, 2545) นอกจากนี้ เทคนิค TAI (Team Assisted Individualization) เป็นการสอนที่ผสมผสานระหว่างการเรียนรู้แบบร่วมมือและการเรียนรู้รายบุคคล โดยให้นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันทำงานร่วมกันในกลุ่มเล็ก ๆ มีการแลกเปลี่ยนความรู้และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักเรียนทำแบบฝึกหัดตามความสามารถของตนเอง และผลการทดสอบแบ่งเป็นคะแนนเฉลี่ยกลุ่มและคะแนนรายบุคคล (Slavin, 1990) ศิริวรรณ วณิชวัฒน์วรชัย (2558) ระบุว่า เทคนิค TAI ช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความร่วมมือ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และพัฒนาทักษะทางสังคม

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI มาใช้ศึกษาเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในวิชาคณิตศาสตร์ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจ ในเนื้อหา ฝึกทักษะกระบวนการ ได้ลงมือปฏิบัติ และเกิดการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง อีกทั้งสามารถเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร นักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 จังหวัดจันทบุรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 3 ห้องเรียน นักเรียนทั้งหมด 65 คน

กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 20 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI เรื่องสถิติทางคณิตศาสตร์ วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ จุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ มีจำนวน 4 แผน ได้แก่

- 2.1.1 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 การนำเสนอข้อมูลด้วยแผนภาพจุด จำนวน 3 ชั่วโมง
- 2.1.2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 การนำเสนอข้อมูลด้วยแผนภาพต้น-ใบ จำนวน 3 ชั่วโมง
- 2.1.3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 การนำเสนอข้อมูลด้วยฮิสโทแกรม จำนวน 3 ชั่วโมง
- 2.1.4 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 ค่ากลางของข้อมูล จำนวน 3 ชั่วโมง

2.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

2.2.1 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์ เรื่องสถิติทางคณิตศาสตร์ วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ประเภทปรนัยแบบเลือกตอบ จำนวน 20 ข้อ ให้เวลาในการตอบ 60 นาที

2.2.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI สอบถามใน 5 ด้าน ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและอุปกรณ์การเรียน การทำงานเป็นกลุ่มบทบาทของครูผู้สอน และผลลัพธ์การเรียนรู้ของตนเอง เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่ พึงพอใจมากที่สุด พึงพอใจมาก พึงพอใจปานกลาง พึงพอใจน้อย และพึงพอใจที่สุด จำนวน 25 รายการ

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ เพื่อจะนำไปทดลองใช้จริง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยผู้ศึกษาได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

3.1 การสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI แผนการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI เรื่อง สถิติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นจำนวน 4 แผนการเรียนรู้ จำนวน 12 ชั่วโมง มีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

3.1.1 ศึกษาตำราและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI เรื่อง สถิติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.1.2 ศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง 2560) และหลักสูตรสถานศึกษากลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ และสื่อการสอนที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI เรื่อง สถิติ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พร้อมกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้

3.1.3 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งประกอบด้วยจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน 12 ชั่วโมง

3.1.4 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม ความสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

3.1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ พร้อมแบบประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้แบบมาตรฐานค่า 5 ระดับ ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมแต่ละองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละแผน แล้วคำนวณค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแต่ละแผน และค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 4 แผน

3.1.6 จัดพิมพ์แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อนำไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 20 คน

3.2 การสร้างและหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อใช้ทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามแนวการสร้างและหาคุณภาพแบบอิงเกณฑ์ ดังนี้

3.2.1 ศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และศึกษาวิธีสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

3.2.2 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง สถิติ โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 ให้ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ตั้งไว้ โดยสร้างเป็นแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ จำแนกเป็นวัดความรู้ จำนวน 10 ข้อ วัดความเข้าใจ 7 ข้อ และวัดการประยุกต์ใช้ 3 ข้อ

3.2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมด้านเนื้อหา ด้านภาษาและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ได้แก่ ความชัดเจนของข้อคำถามและคำตอบที่เป็นตัวเลือก ความสอดคล้องและครอบคลุมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ รวมทั้งความซ้ำซ้อนของประเด็นตัวเลือกที่เป็นคำตอบ แล้วทำการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.2.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ พิจารณา และประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบและจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อสอบตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบไม่ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้

3.2.5 นำคะแนนผลการประเมินความสอดคล้องระหว่างข้อสอบและจุดประสงค์การเรียนรู้ มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตรหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าที่ใช้ได้อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3.2.6 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผ่านการตรวจพิจารณาแล้วไปจัดพิมพ์ และนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 (ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย) จำนวน 30

คน ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยการตรวจให้คะแนน ใช้เกณฑ์ตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน

3.2.7 คัดเลือกแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายข้อ โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (α) ของข้อสอบแต่ละข้อ

2.8 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนฉบับสมบูรณ์มาจัดพิมพ์ เพื่อนำไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 จังหวัดจันทบุรี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 20 คน

3.3 การสร้างและหาคุณภาพแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI แบ่งออกเป็น 5 ด้าน จำนวน 25 ข้อ ได้แก่ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน ด้านการทำงานเป็นกลุ่ม ด้านบทบาทของครูผู้สอน และด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของตนเอง เป็นข้อคำถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับของลิเคอร์ ซึ่งผู้ศึกษาสร้างขึ้นตามแนวการสร้างและหาคุณภาพแบบอิงเกณฑ์ ดังนี้

3.3.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI

3.3.2 สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 โดยสร้างเป็นคำถาม จำนวน 25 ข้อ 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียน ด้านการทำงานเป็นกลุ่ม ด้านบทบาทของครูผู้สอน และด้านผลลัพธ์การเรียนรู้ของตนเอง เป็นแบบมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ ได้แก่

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความพึงพอใจ โดยแปลผลค่าเฉลี่ยของระดับความพึงพอใจ ดังนี้ (สงศรี ชมพวงค์, 2549 : 69)

- 4.51-5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
- 1.51-2.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3.3.3 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม ด้านภาษา ความชัดเจนของข้อคำถาม ความสอดคล้องและครอบคลุมแต่ละด้าน รวมทั้งความซ้ำซ้อนของประเด็นตัวเลือกที่เป็นคำตอบ แล้วทำการปรับปรุงและแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.3.4 นำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI ที่ผ่านการตรวจสอบแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความแต่ละรายการกับด้านที่สอบถามความพึงพอใจ เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ซึ่งมีเกณฑ์การประเมิน ดังนี้

ให้คะแนน +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความตรงตามจุดประสงค์แต่ละด้าน

ให้คะแนน 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อความตรงตามจุดประสงค์แต่ละด้าน

ให้คะแนน -1 ถ้าแน่ใจว่าข้อความไม่ตรงตามจุดประสงค์แต่ละด้าน

3.3.5 นำคะแนนผลการประเมินความสอดคล้อง มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตรหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ค่าที่ใช้ได้มีค่าตั้งแต่ 0.67-1.00 โดยวิเคราะห์ค่า IOC ได้ 1.00

3.3.6 นำแบบประเมินความพึงพอใจในวิชาคณิตศาสตร์ฉบับสมบูรณ์มาจัดพิมพ์ เพื่อนำไปทดลองใช้จริงกับนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 20 คน

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2567 โดยมีวิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ขอบเขตของกิจกรรม และวิธีการเก็บข้อมูล ให้แก่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายโดยละเอียด พร้อมทั้งย้ำว่า ข้อมูลที่ได้รับจะถูกเก็บเป็นความลับและใช้เพื่อวัตถุประสงค์ทางวิชาการเท่านั้น ทั้งนี้ นักเรียนสามารถเลือกเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วมการทดลองได้โดยไม่มีผลกระทบต่อการเรียนหรือคะแนนในชั้นเรียน พร้อมทั้งได้รับความยินยอมอย่างเป็นทางการจากนักเรียนก่อนเริ่มกิจกรรม

4.2 ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ให้เวลาตอบ 1 ชั่วโมง ก่อนการจัดการเรียนรู้โดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI เรื่องสถิติทางคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48

4.3 ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 48 โดยแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งหมด 4 แผน จำนวน 12 ชั่วโมง

4.4 เมื่อดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามเนื้อหาครบแล้ว ให้นักเรียนกลุ่มเป้าหมายกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยเป็นข้อสอบแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ ให้เวลาตอบ 1 ชั่วโมง

4.5 ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI

4.6 ตรวจสอบให้คะแนนการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้เกณฑ์ตอบถูกให้ข้อละ 1 คะแนน ข้อที่ตอบผิดหรือไม่ตอบหรือตอบมากกว่า 1 ตัวเลือกในข้อเดียวกันให้ 0 คะแนน และบันทึกคะแนน

4.7 นำเสนอผลการตรวจให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนและผลการสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้ตาราง เพื่อเตรียมความพร้อมในการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ดำเนินการโดยผู้วิจัยเอง โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อให้การวิเคราะห์มีความถูกต้อง แม่นยำ และเชื่อถือได้ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ ได้แก่ สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เพื่ออธิบายลักษณะของคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน และสถิติอนุมาน (Inferential Statistics) คือ การทดสอบค่าที่แบบกลุ่มสัมพันธ์ (Paired Sample t-test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มเดียวกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($\alpha = 0.05$) และองศาความเป็นอิสระ ($df = N - 1$) เท่ากับ 19

5.2 การวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน

การทดสอบ	df	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	t	p-value
ก่อนเรียน	19	20	7.40	4.24	12.551*	0.001
หลังเรียน	19	20	13.25	3.81		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($t_{table} = 12.551$ ที่ $df = 19$, $\alpha = 0.05$)

จากตารางที่ 1 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAI มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.001$) แสดงให้เห็นว่าการใช้เทคนิค TAI ในการจัดการเรียนรู้ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนพัฒนาขึ้นอย่างชัดเจน สะท้อนถึงประสิทธิภาพของวิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือในการส่งเสริมความรู้และทักษะของผู้เรียน

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI วิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 1: ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	4.13	0.56	มาก
ด้านที่ 2: ความพึงพอใจต่อสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้	4.57	0.51	มากที่สุด
ด้านที่ 3: ความพึงพอใจต่อการทำงานเป็นกลุ่ม	4.35	0.60	มาก
ด้านที่ 4: ความพึงพอใจต่อบทบาทของครูผู้สอน	3.87	0.61	มาก
ด้านที่ 5: ความพึงพอใจต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของตนเอง	4.38	0.63	มาก
รวมทั้งหมด	4.26	0.40	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI ในรายวิชาคณิตศาสตร์ มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ที่ 4.26 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.40 ซึ่งอยู่ในระดับมาก เมื่อนำมาพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ความพึงพอใจต่อสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.57$, S.D. = 0.51) อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ความพึงพอใจต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของตนเอง ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.63) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ความพึงพอใจต่อบทบาทของครูผู้สอน ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.61) แต่ยังคงอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าโดยรวมแล้วนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิค TAI ในระดับสูง

อภิปรายผลการวิจัย

1. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} = 0.001$) แสดงให้เห็นว่าเทคนิค TAI มีผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอย่างชัดเจน ทั้งนี้ อาจเป็นผลมาจากลักษณะเฉพาะของเทคนิค TAI ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกันในกระบวนการเรียนรู้ ทำให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้ง และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้จากเพื่อนผ่านการอภิปรายและการอธิบายซึ่งกันและกัน อีกทั้งรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายช่วยกระตุ้นความสนใจและลดความวิตกกังวลในการเรียนคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ ศุภกิตติ ข่อใส (2565) ที่ศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าการใช้การจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TAI ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญ และงานวิจัยของ แพรว บ่องขันธ (2563) ที่ศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในรายวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า การจัดการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเสริมสร้างทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ัญญาวัฒน์ การะเกตุ (2563) ที่ศึกษากับนักเรียนระดับมัธยมศึกษา พบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือส่งผลต่อการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และช่วยส่งเสริมความเข้าใจในเนื้อหาอย่างยั่งยืน รวมถึงงานวิจัยของ Mohammad Fatchurrohman (2022) ที่ศึกษาการใช้

เทคนิค TAI กับนักเรียนระดับประถมศึกษาในอินโดนีเซีย พบว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนดีขึ้น และเพิ่มแรงจูงใจในการเรียน

2. การศึกษาความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI วิชาคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.26) โดยเฉพาะด้านสื่อและอุปกรณ์การเรียนที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (4.57) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสื่อและอุปกรณ์ที่ใช้มีความเหมาะสม ชัดเจน และสอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเฉพาะการใช้ใบความรู้และสื่อดิจิทัลที่ช่วยเสริมความเข้าใจเนื้อหาและทำให้การเรียนมีความน่าสนใจ ทั้งยังสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่สนุกสนาน ลดความเครียด และเพิ่มการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ วุฒิชากร ปริญาภรณ์ (2561) ที่พบว่า การใช้สื่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมและหลากหลาย ช่วยเพิ่มแรงจูงใจและส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน แม้แรงจูงใจและความพึงพอใจจะเป็นปัจจัยที่แตกต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์กัน กล่าวคือ ความพึงพอใจที่สูงสามารถกระตุ้นแรงจูงใจในการเรียนได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญภัตต์ เอกภักษ์วงษ์ (2564) ที่ศึกษากับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในรายวิชาวิทยาศาสตร์ พบว่า เมื่อนักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้จะส่งผลต่อความตั้งใจและการมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และงานวิจัยของ ปิยะนุช ดรปัดสา (2564) ที่ศึกษากับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ในรายวิชาคณิตศาสตร์ พบว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้ส่งผลให้การเรียนรู้แบบร่วมมือประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้น ทั้งในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการเรียนรู้ที่พึงประสงค์

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่าจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TAI ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และนักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนในระดับมาก ดังนั้น โรงเรียนและครูผู้สอนสามารถนำเทคนิค TAI ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาคณิตศาสตร์ รวมถึงวิชาอื่น ๆ ที่ต้องการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การทำงานเป็นกลุ่ม และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทั้งนี้ ควรมีการอบรมหรือพัฒนาครูให้มีความรู้และทักษะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิค TAI อย่างเหมาะสม เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนในระยะยาว

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรขยายขอบเขตการวิจัยให้ครอบคลุมนักเรียนในระดับชั้นและโรงเรียนที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อยืนยันความมีประสิทธิภาพของเทคนิค TAI ในบริบทที่แตกต่างกัน รวมถึงศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น แรงจูงใจในการเรียน สภาพแวดล้อมในห้องเรียน และระดับความสามารถของนักเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปปรับปรุงและพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

- กัญญภัสสก์ เอกภักษ์ชัยวงศ์. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์โดยใช้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI ร่วมกับ KWDL ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- ทิตนา แคมมณี. (2545). รูปแบบการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญญาวัฒน์ การเกตุ. (2563). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TAI ที่มีต่อความสามารถในการแก้ปัญหาทางคณิตศาสตร์เรื่องการเรียงสับเปลี่ยนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคงคาราม จังหวัดเพชรบุรี (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10 ฉบับปรับปรุงใหม่). สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2561). การจัดการห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้. มิน เซอร์วิส ซัพพลาย.
- ปิยะนุช ดรปัดสา. (2564). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้กิจกรรมการเรียนรู้แบบกลุ่มร่วมมือเทคนิค TAI เรื่องเส้นขนานของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์).
- แพรว ป้องพันธ์ & ปรียา บุญยสิริ. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ เรื่อง การหาร โดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค TAI สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (รายงานผลการวิจัย). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2543). กระบวนทัศน์ใหม่ในการพัฒนาหลักสูตร. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วุฒิชากร ปริญญากาญจน์. (2561). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ร่วมกับการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือด้วยเทคนิค TAI เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้เรื่องการบวกและการลบเลขของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ศิริวรรณ วนิชวัฒนาชัย. (2558). วิธีสอนทั่วไป. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์.
- ศุภกิตติ ช่อใส. (2565). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และพฤติกรรมการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (ปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2555). ผลการประเมิน PISA 2012 คณิตศาสตร์ การอ่าน และวิทยาศาสตร์: บทสรุปสำหรับผู้บริหาร. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2560). คู่มือหลักสูตรอบรมครูสะเต็มศึกษา. สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- Johnson, D. W., Johnson, R. T., & Holubec, E. J. (1994). *Cooperative learning in the classroom*. Association for Supervision and Curriculum Development.
- Noto, M. S., Firmasari, S., & Fatchurrohman, M. (2022). Etnomatematika pada sumur purbakala Desa Kaliwadas Cirebon dan kaitannya dengan pembelajaran matematika di sekolah. *Jurnal Riset Pendidikan Matematika*, 5(2), 201–210.
- Slavin, R. E. (1990). *Co-operative learning: Theory, research and practice*. Prentice Hall.

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไมโครซอฟท์
เวิร์ด โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบซิปปา (CIPPA Model) ร่วมกับบทเรียน
คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
Academic achievement in the computer subject, specifically on
"Introduction to Microsoft Word," using the CIPPA Model combined with
computer-assisted instruction for 5th grade students.

ณัฐวรา วัชรธรรม¹ และจันทร์ ดิยะวงศ์²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Natthawara Watcharatham¹ and Jun Tiya Wong²

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6604043202040@nmc.ac.th

(Received: 2 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้วัตถุประสงค์ เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และศึกษาความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไมโครซอฟท์เวิร์ด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวัดหนองตาสาม อำเภอดุสิต จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 จำนวน 25 คน ซึ่งได้ มาโดยการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้วิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบซิปปา (CIPPA Model) ร่วมกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน โดยใช้สถิติค่าที (t-test dependent) ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไมโครซอฟท์เวิร์ด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, รูปแบบการเรียนการสอนแบบซิปปา

Abstract

This research aimed to examine the effectiveness of a computer-assisted instructional lesson, compare students' learning achievement, and study their satisfaction toward the lesson on "Introduction to Microsoft Word" among Grade 5 students. The sample group consisted of 25 Grade 5 students from Wat Nong Ta Sam School, U Thong District, Suphanburi Province, under the Office of Suphanburi Primary Educational Service Area 2, during the first semester of the 2024 academic year. The sample was selected using simple random sampling through a lottery draw. The research instruments included lesson plans based on the CIPPA instructional model integrated with computer-assisted instruction, a learning achievement test, and a satisfaction questionnaire. The data were analyzed using dependent t-tests, mean, and standard deviation.

The research findings revealed that:

1. The academic achievement in the computer subject, specifically on "Introduction to Microsoft Word," using computer-assisted instruction, of fifth-grade students was significantly higher after the intervention than before, at a statistical significance level of .05.

2. The satisfaction level of fifth-grade students with the computer-assisted instruction lesson on "Introduction to Microsoft Word" was found to be high overall.

Keywords : Computer-assisted instruction, academic achievement, CIPPA teaching model.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้ฝึกกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ การประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกปฏิบัติให้สามารถคิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง จัดการเรียน การสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ (พระราชบัญญัติ

การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 24: 14 – 15) โดยรัฐต้องส่งเสริมสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาบทเรียน ตำราหนังสือทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิต จัดให้มีเงินสนับสนุนการผลิตและมีการให้แรงจูงใจแก่ผู้ผลิตและพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 64: 37) ให้มีการพัฒนาบุคลากรเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการผลิต รวมทั้งใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพและประสิทธิภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 65: 37) ผู้เรียนมีสิทธิได้พัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีการศึกษาเพื่อในโอกาสแรกที่ได้ เพื่อให้ความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 มาตรา 66: 37 – 38) การที่ผู้เรียนจะสามารถใช้งานคอมพิวเตอร์ในการทำงานต่าง ๆ ได้นั้น ผู้เรียนจะต้องรู้จักว่า คอมพิวเตอร์คืออะไร ทำงานได้อย่างไร และจะค้นหาความรู้ได้อย่างไร (เนลสัน คริสเตน, 2546) การปลูกฝังความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง คอมพิวเตอร์เบื้องต้นให้กับนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา จึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งจะทำให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาที่จะเป็นอนาคตของชาติต่อไป มีความรู้ความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์ได้อย่างถูกต้อง และไม่ใช้ไปในทางที่ผิด กระทรวงศึกษาธิการได้เล็งเห็นความสำคัญของการใช้งานคอมพิวเตอร์ จึงได้กำหนดแนวทางการปรับปรุงหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์โดยจัดไว้เป็นวิชาหนึ่งในกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (กรมวิชาการ, 2546)

จากหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีซึ่งเด็กนักเรียนไทยได้เริ่มเรียนตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 รวมแล้วเป็นระยะเวลาทั้งหมด 12 ปี โดยเป็นการศึกษาภาคบังคับ โรงเรียนได้มีการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1- 6 ซึ่งโรงเรียนได้มีการจัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอนทางด้านสารสนเทศการศึกษาเป็นจำนวนมาก แต่สำหรับรายวิชาคอมพิวเตอร์ยังมีสื่อการสอนประเภทบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่เป็นจำนวนไม่มาก และที่มีอยู่ก็ไม่สามารถนำมาใช้ในการเรียนการสอนของรายวิชาคอมพิวเตอร์ได้เพราะไม่มีสื่อการสอนประเภทบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในรายวิชาคอมพิวเตอร์ ซึ่งทำให้นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์และส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาคอมพิวเตอร์ไม่ผ่านเกณฑ์ตามที่มาตรฐานของโรงเรียนกำหนด คือ ร้อยละ 70 อยู่เป็นจำนวนมาก คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นสื่อการเรียนรู้ชนิดหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความอยากรู้อยากเรียน และสามารถทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้ โดยจะเห็นได้จากคุณสมบัติของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน คือ (วชิระ อินทรอุดม, 2546) สามารถนำเสนอข้อมูลได้ทั้งที่เป็นข้อความ ภาพนิ่ง ภาพเคลื่อนไหว กราฟิก เสียงและวิดีโอที่ค้นมานำเสนอร่วมกัน และเป็นสื่อการเรียนการสอนที่นักเรียนเกิดการเรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์หรือการโต้ตอบระหว่างนักเรียนกับบทเรียน โดยนักเรียนตอบสนองบทเรียนด้วยการตอบคำถามบทเรียน นักเรียนจะได้รับผลป้อนกลับทันที (Immediate Feedback) ซึ่งข้อดีของผลป้อนกลับทันทีทำให้นักเรียนสามารถประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเองและสามารถแก้ไขข้อผิดพลาดที่ผิดได้ทันที ทำให้เกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ซึ่งเป็นการกระตุ้นผู้เรียนได้คิดค้น สืบค้น รู้จักสร้างและกำหนดรูปแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจและความสามารถของตนเอง นักเรียนสามารถควบคุมกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเองนักเรียนสามารถเรียนได้ตามความต้องการไม่จำกัดสถานที่และเวลาที่มีคอมพิวเตอร์

ไมโครซอฟท์เวิลด์ไวด์เซลส์ (Microsoft Worldwide Sales) (2546) ได้ให้ข้อคิดในการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในยุคปัจจุบันคือ การเรียนการสอนแบบดั้งเดิมอาจไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้ เพราะเป็นการเรียนการสอนในลักษณะที่ผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เพียงฝ่ายเดียว จึงเกิดการเรียนการสอนในลักษณะที่ผู้เรียนได้ร่วมมือในเทคนิคการเรียนรู้จากการสอนแบบดั้งเดิมและการสอนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งในอนาคตการเรียนการสอนในลักษณะนี้จะมีความสำคัญมากยิ่งขึ้น เพราะสามารถทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง

ผู้วิจัยจึงพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคอมพิวเตอร์ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อนำไปใช้ในการเรียนการสอนกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าที่เกิดขึ้นให้ผ่านพ้นไปด้วยดี และทำให้การเรียนการสอนรายวิชาคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ผู้วิจัยได้เลือกใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีลักษณะเป็นแบบสอนเสนอเนื้อหา (Tutorial) ซึ่งเหมาะกับการเรียนรู้แบบพบหน้า (Face-to-Face Learning)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไมโครซอฟท์เวิลด์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิลด์ โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ก่อนเรียนและหลังเรียน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไมโครซอฟท์เวิลด์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวัดหนองตาสาม และโรงเรียนวัดช่องลม อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 ทั้งหมด 2 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียน 50 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 โรงเรียนวัดหนองตาสาม อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 2 จำนวน 25 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม โดยกำหนดให้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิลด์
2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิลด์
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิลด์
4. แบบประเมินความพึงพอใจของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1) แผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ขั้นตอนการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม

1.2 ศึกษาหลักสูตรวิชาการคอมพิวเตอร์ ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ปรับปรุง 2560) มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.3 ศึกษาสาระการเรียนรู้ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด วิชาคอมพิวเตอร์ ชั้น ป.5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551(ปรับปรุง 2560)

1.4 กำหนดเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้ ตลอดจนเขียนแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด วิชาคอมพิวเตอร์ ชั้น ป.5 โดยมีแผนการจัดการเรียนรู้ 5 แผน

1.5 ศึกษาและวิเคราะห์เนื้อหา เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด วิชาคอมพิวเตอร์ ชั้น ป.5 โดยนำมาสร้างแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ความชัดเจนและความถูกต้องของภาษา และความเหมาะสมของกิจกรรมที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข

1.7 นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ปรับปรุงแก้ไขเกี่ยวกับความถูกต้องของเนื้อหา เวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ และปรับจำนวนข้อของใบกิจกรรม/ใบงานให้มีความเหมาะสม รวมถึงการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ให้ครอบคลุมตามจุดประสงค์การเรียนรู้แล้ว นำไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน จากนั้นสังเกตและบันทึกข้อบกพร่องของความยากง่ายของเนื้อหา ความเหมาะสมของกิจกรรม เวลา และภาษาที่ใช้ในการเรียนการสอน แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยตรวจสอบความถูกต้อง และความเหมาะสมอีกครั้ง ก่อนนำไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง

2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.2 ศึกษาเนื้อหาหน่วยการเรียนรู้เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด วิชาคอมพิวเตอร์ ชั้น ป.5

2.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด วิชาคอมพิวเตอร์ ชั้น ป.5 แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

2.4 นำแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1. ครูผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนในโรงเรียน มีตำแหน่งครูชำนาญการขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน 2. ครูผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาและเนื้อหาในโรงเรียน มีตำแหน่งครูชำนาญการขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน 3. ครูผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในโรงเรียน มีตำแหน่งครูชำนาญการขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและความสอดคล้องตามจุดประสงค์กับพฤติกรรมที่ต้องการวัด ลักษณะการใช้คำถาม เนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาในแต่ละข้อคำถาม และนำผลการตรวจ สอบมาคำนวณ หาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ระหว่างข้อแต่ละข้อกับจุดประสงค์ ซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ (สมบัติ ท้ายเรือคำ, 2555)

+1 เมื่อแน่ใจว่า แบบวัดตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด

0 เมื่อไม่แน่ใจว่า แบบวัดตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด

-1 เมื่อแน่ใจว่า แบบวัดไม่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ที่ต้องการวัด

2.5 ปรับปรุงแก้ไขแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และผ่านการเรียนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด วิชาคอมพิวเตอร์ จำนวน 30 คน

2.6 นำคะแนนที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์แบบทดสอบรายข้อเพื่อ หาค่าความยากง่าย (p) และค่าอำนาจจำแนก (r)

2.7 คัดเลือกข้อสอบที่ค่าความยาก (P) มีค่าระหว่าง 0.2-1.0 และค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าระหว่าง 0.2 ขึ้นไป จำนวน 20 ข้อ

2.8 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกไว้จำนวน 20 ข้อ มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบทดสอบโดยใช้วิธีของ Kuder - Richardson โดยใช้สูตร KR-20 (วรณี แกมเกตุ, 2555: 232) และจัดพิมพ์แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

3) บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด

3.2 สร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด

3.3 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด ไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้แก่ 1. ครูผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอนในโรงเรียน มีตำแหน่งครูชำนาญการขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน 2. ครูผู้เชี่ยวชาญ ด้านการวัดและประเมินผลในโรงเรียน มีตำแหน่งครูชำนาญการขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน 3. ครูผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน มีตำแหน่งครูชำนาญการขึ้นไป จำนวน 1 ท่าน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา

3.4 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อนำข้อมูลมาตรวจสอบคุณภาพของคำถาม

3.5 นำบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 7 ชั่วโมง โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ดจำนวน 20 ข้อ ใช้เวลา 50 นาที
2. ชี้แจงให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
3. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ดที่สร้างขึ้น โดยใช้เวลาสอน 7 คาบต่อภาคเรียน คาบละ 50 นาที
4. เมื่อดำเนินการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ดครบแล้ว ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคอมพิวเตอร์ โดยใช้เวลา 50 นาที และบันทึกผลการทดสอบให้เป็นคะแนนหลังเรียน (Post-test)
5. ทำแบบประเมินความพึงพอใจของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
6. นำคะแนนสอบที่ได้จากการตรวจแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มาวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ เพื่อทดสอบสมมติฐาน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้สถิติค่าที (t-test dependent)
2. การหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไมโครซอฟท์เวิร์ด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตรการหาค่า E1/E2

ผลการวิจัย

1. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	SD.	t	Sig.
ก่อนเรียน	25	12.36	1.35	19.76	0.00*
หลังเรียน	25	18.2	2.24		

* มีนัยความสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีคะแนนก่อนเรียนเฉลี่ยเท่ากับ 12.48 คะแนน และ หลังเรียนคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 18.2 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไมโครซอฟท์เวิร์ด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

แผนการจัดการเรียนรู้	$\bar{X}$	SD.	แปลผล
1. ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง	4.18	0.53	มาก
2. ด้านภาพ ภาษา และเสียง	4.17	0.50	มาก
3. ตัวอักษร และสี	4.53	0.56	มากที่สุด
4. แบบทดสอบ/แบบฝึกหัด	3.96	0.65	มาก
5. คู่มือการใช้	4.29	0.51	มาก
รวม	4.23	0.55	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไมโครซอฟท์เวิร์ด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.55) ซึ่งแยกความพึงพอใจออกเป็นรายด้านดังนี้ คือ ด้านตัวอักษร และสีมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ คู่มือการใช้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$, S.D. = 0.51) ด้านเนื้อหาและการดำเนินเรื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.53) ด้านภาพ ภาษา และเสียง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, S.D. = 0.50) แบบทดสอบ/แบบฝึกหัด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.96$, S.D. = 0.65) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาคอมพิวเตอร์ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไมโครซอฟท์เวิร์ด โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอภิปรายได้ว่า เนื่องจากนักเรียนชอบเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับการเรียนร่วมกัน ได้เรียนรู้และร่วมทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน มีความสุขในการเรียนรู้ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของปฐมพงษ์ พลกษชาติ (2563) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัย ผลการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เรื่อง เทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยของคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับจิรวัดน์ สุทราวศ์ (2562) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชา การสืบค้นสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ เรื่องการสืบค้นสารสนเทศในห้องสมุดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าหลังจากการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. ความพึงพอใจต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ไมโครซอฟท์เวิร์ด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สามารถอภิปรายได้ว่า เนื่องจากนักเรียนชอบเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนร่วมกับการเรียนร่วมกัน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีความน่าสนใจทั้งด้านเนื้อหาและการออกแบบ ทำให้นักเรียนสนใจในการเรียนรู้ ส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สอดคล้องกับจิรวัดน์ สุทธาวงศ์ (2562) การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จากการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ เรื่อง การสืบค้นสารสนเทศในห้องสมุด พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.91 สอดคล้องกับจรรยา โพธิ์กุลไสย (2565) งานวิจัยการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้แนวคิดของกาเย่ เรื่องความสามารถในการอ่านจับใจความ จากข้อมูลทางวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้แนวคิดของกาเย่ เรื่องการอ่านจับใจความ จากข้อมูลทาง วัฒนธรรมสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ($M = 4.95$, $SD = 0.14$)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนให้สามารถปรับขนาดของหน้าจอให้ย่อและขยายได้ และให้เหมาะสมกับอุปกรณ์ที่ใช้

1.2 ตัวเลือกของคำถามส่วนใหญ่เป็นภาษาอังกฤษ จึงควรมีรูปภาพหรือสัญลักษณ์ประกอบเพื่อเป็นประโยชน์ในการทำแบบทดสอบของนักเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยตัวแปรต่าง ๆ ที่มีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังจากเรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นร่วมกับกระบวนการคิดแบบอื่นๆ เช่น กระบวนการคิดแบบมีวิจารณญาณ การคิดแบบวิเคราะห์ และการคิดเชิงระบบ เป็นต้น

2.2 ควรนำทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ เทคโนโลยี และทักษะด้านการจัดการเรียนรู้และนวัตกรรม มาช่วยในการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ได้จริงมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กรมวิชาการ. (2546). *หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี*. กรุงเทพฯ:

กระทรวงศึกษาธิการ.

จรรยา โพธิ์กุลไสย. (2565). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนโดยใช้แนวคิดของกาเย่ เรื่องความสามารถในการอ่านจับใจความจากข้อมูลทางวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารการศึกษา*, 15(2), 145–160.

- จิรวรรณ สุทธาวาส. (2562). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน วิชาการสืบค้นสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. *วารสารเทคโนโลยีการศึกษา*, 12(1), 85–98.
- เนลสัน, คริสเตน. (2546). *พื้นฐานการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แมคกรอว์ฮิล.
- ปฐมพงษ์ พฤษชาติ. (2563). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องเทคโนโลยีสารสนเทศ กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 18(3), 112–125.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. (2545). *ราชกิจจานุเบกษา*.
- วชิระ อินทรอุดม. (2546). *บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน: แนวคิดและการพัฒนา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ์ แกมเกตุ. (2555). *การวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ ท้ายเรือคำ. (2555). *การวัดและประเมินผลการเรียนรู้*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Microsoft Worldwide Sales. (2003). *Innovative approaches to computer-assisted instruction*. Redmond, WA: Microsoft Corporation.

การพัฒนาสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์ตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัลสำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์
ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

Development of online training media based on learner-centered learning
principles to enhance digital literacy for high school students at
Koh Yao District Learning Promotion Center, Phang Nga Province

ปิยดา ราชพิบูลย์¹ และ จันทร ดิยะวงศ์²

สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา

Piyadda Ratchapibul¹ and Jun Tiya Wong²

Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6604043202046@nmc.ac.th

(Received: 10 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับก่อนเรียน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ร้อยละ 75 และ 2) ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2567 จำนวน 23 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ตั้งแต่ 0.67–1.00 มีค่าความยากง่าย (p) ตั้งแต่ 0.34–0.68 ค่าอำนาจจำแนก (r) ตั้งแต่ 0.27–0.56 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.76 ส่วนแบบประเมินความพึงพอใจมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.72 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน และการทดสอบค่าสถิติที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หลังการจัดการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนรู้ตามหลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง, การรู้เท่าทัน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

Abstract

This research aimed to 1) compare post-test and pre-test academic achievement and compare post-test academic achievement against the 75% criterion, and 2) study the level of satisfaction of upper secondary school students with student-centered learning to enhance digital literacy. The sample consisted of 23 upper secondary school students from the Koh Yao District Learning Center, Phang Nga Province, during the 2024 academic year, obtained through systematic random sampling. The research instruments included lesson plans, an academic achievement test with an Index of Content Validity (IOC) ranging from 0.67–1.00, a difficulty index (p) ranging from 0.34–0.68, a discrimination index (r) ranging from 0.27–0.56, and a reliability coefficient of 0.76. A satisfaction questionnaire had a reliability coefficient of 0.72. The statistical methods used for data analysis included percentages, means, standard deviations, and the t-test.

The research findings showed that:

1. Post-test academic achievement was higher than pre-test academic achievement. 1. Post-test academic achievement scores were significantly higher than 75% of high school students after the implementation of student-centered learning principles, at a statistical significance level of .05.
2. The overall satisfaction level of high school students with the student-centered learning implementation was at the highest level.

Keywords: Student-centered learning, Media literacy, Academic achievement

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันรูปแบบการเรียนการสอนถูกปรับเปลี่ยนให้เป็นไปพระราชบัญญัติการศึกษา ในด้านรูปแบบการศึกษาที่เหมาะสมต่อยุคสมัยโลกาภิวัตน์ เนื่องจากสภาพการณ์โลกได้มีการเปลี่ยนแปลงและเจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยมีสาเหตุสำคัญของการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้คือการพัฒนาระบบเทคโนโลยีให้เกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุดมากยิ่งขึ้น ซึ่งเทคโนโลยีนี้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ร่วมได้อย่างหลากหลาย ไม่ว่าจะด้วยการดำเนินชีวิตหรือการศึกษาก็ตาม ตามรูปแบบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ได้ระบุว่า กำหนดให้รูปแบบการเรียนการสอนต้องมีความสอดคล้องถูกต้องตามแนวคิดที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และสติปัญญา การเรียนการสอนแบบให้นักเรียนท่องจำความรู้กำลังกลายเป็นสิ่งที่ล้าสมัย ขณะที่การพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาในยุคใหม่ต้องเน้นให้ผู้เรียนสามารถฝึกทักษะการคิด วิเคราะห์ได้ด้วยตัวเอง ซึ่งประเด็นที่สำคัญคือการพัฒนาที่เกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องใช้งบประมาณหรือทรัพยากรมากมาย เพียงแค่ใช้รูปแบบวิธีการที่เหมาะสม โดยการนำระบบเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้นเกิดความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นได้ ซึ่งเทคโนโลยีเป็นสิ่งที่สามารถทำให้ผู้เรียนสามารถทำการเรียนรู้ได้ตนเองได้อย่างอิสระ ความหลากหลายของการเรียนรู้เป็นแสงส่องงามที่มีทั้งข้อดีและข้อเสีย ในส่วนของข้อดีคือสามารถเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง เปิดรับข้อมูลในทุกแง่มุมได้มากยิ่งขึ้น แต่ในส่วนของข้อเสียที่ส่งผลทำให้เกิดผลกระทบที่รุนแรงตามมา คือ การไม่รู้เท่าทันสื่อหรือข้อมูลต่าง ๆ จนทำให้ได้รับการเรียนรู้หรือได้รับข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง

ด้วยเหตุนี้ส่งผลทำให้วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO - UN) ได้จัดทำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals-SDGs) สำหรับการกำหนดกรอบหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนา ซึ่งมีกรอบการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ (Global Media and Information Literacy Assessment Framework) เป็นกรอบการเรียนรู้ที่สำคัญที่จะต้องนำมาเผยแพร่ความรู้ในกรอบแนวคิดนี้ในระบบการศึกษา เนื่องจากการรู้เท่าทันสื่อจะเป็นส่วนหนึ่งของแนวทางการพัฒนาความสามารถในด้านการวิเคราะห์และตีความสื่ออย่างมีสติ สามารถทำการพิจารณาโดยเบื้องต้นว่าสื่อที่ตนเองกำลังศึกษาอยู่สามารถเชื่อถือได้หรือไม่ ซึ่งการรู้เท่าทันสื่อเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากสำหรับช่วงวัยที่กำลังเรียนรู้อย่างช่วงวัยเด็กที่เป็นช่วงวัยที่สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเชี่ยวชาญ แต่ถ้าหากขาดทักษะการรู้เท่าทันสื่อที่เหมาะสม ช่วงวัยนี้ก็เป็นช่วงวัยที่สามารถได้รับผลกระทบได้ง่ายเช่นเดียวกัน

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้นำแนวคิดตามกรอบการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศมาประยุกต์รวมกับการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ โดยจัดทำวิจัยในหัวข้อ “การพัฒนาสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์ตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัลสำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา” ด้วยการจัดทำ website canva ในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกการเรียนรู้ได้อย่างอิสระตามรูปแบบหลักการของการเน้นผู้เรียนเพื่อศูนย์กลางร่วมกับการใช้เกมส่งเสริมและกระตุ้นการเรียนรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพด้านการเรียนรู้ในหัวข้อรู้เท่าทันสื่อให้มีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น โดยประยุกต์รวมกับหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางที่ให้ผู้เรียนเป็นผู้นำในกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นไปที่การมีส่วนร่วม วิธีการสอนเฉพาะบุคคล และประสบการณ์การเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องรู้เท่าทันสื่อ โดยใช้การจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงาล้างเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหรือไม่อย่างไร
2. ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงาต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์ตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันดิจิทัลอยู่ในระดับใด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา ปีการศึกษา 2568 จำนวน 10 คน ได้มาโดยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. สื่อ website canva ในการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสามารถเลือกการเรียนรู้ได้อย่างอิสระตามรูปแบบหลักการของการเน้นผู้เรียนเพื่อศูนย์กลางร่วมกับ เรื่อง การเรียนรู้เท่าทันสื่อ
2. แบบทดสอบ Google Form เรื่อง การเรียนรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 10 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นการทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน
3. แบบประเมินความพึงพอใจต่อสื่อการเรียนรู้ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ประกอบด้วยแบบประเมินจำนวน 1 แบบ ประเมิน โดยประเมินทั้งสิ้น 3 ด้าน ด้านละ 3 ข้อ รวมทั้งหมด 9 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มีจำนวน 2 ชุดได้แก่ แบบทดสอบ Google Form เรื่อง การเรียนรู้เท่าทันสื่อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 10 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นการทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียนและแบบประเมินความพึงพอใจต่อสื่อการเรียนรู้ด้านการรู้เท่าทันสื่อ ประกอบด้วยแบบประเมินจำนวน 1 แบบ ประเมิน โดยประเมินทั้งสิ้น 3 ด้าน ด้านละ 3 ข้อ รวมทั้งหมด 9 ข้อ โดยวิเคราะห์ในด้าน

1. ด้านเนื้อหารายวิชา
2. ด้านการจัดการเรียนการสอน
3. ด้านความพึงพอใจต่อเนื้อหาโดยภาพรวม

ผู้วิจัยจะมีวิธีการสร้างโดยแบ่งออกเป็นขั้นตอน คือ

1. ผู้วิจัยทำการศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องตามตัวแปรต่าง ๆ
2. ผู้วิจัยทำการสร้างข้อคำถามต่าง ๆ
3. ผู้วิจัยทำการนำข้อคำถามที่สร้างขึ้นไปนำเสนอและปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงต่าง ๆ เป็นต้น

4. ผู้วิจัยทำการนำข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้รับจากคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษามาปรับปรุง แก้ไข ให้ถูกต้อง

ผู้วิจัยได้กำหนดรูปแบบของแบบสอบถามความพึงพอใจ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลางน้อย และน้อยที่สุด ซึ่งกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจไว้ ดังนี้

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ

4.50 – 5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง พึงพอใจมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง พึงพอใจน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. มอบหมายให้ผู้เรียนเข้ารับการเรียนรู้ผ่านสื่อ website canva
2. วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน

10 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นการทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน

3. ประเมินความพึงพอใจของเรียนหลังการจัดการเรียนรู้สิ้นสุด โดยใช้แบบประเมินความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้การเก็บรวบรวมคะแนนด้วยวิธีการทดสอบด้วยตนเอง ผ่านการทำแบบฝึกหัดออนไลน์

2. วิเคราะห์ผลการตอบแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ค่าเฉลี่ย (Mean)
2. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ร้อยละ (Percentage)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนกับก่อนเรียน

ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้หลักการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล

การทดสอบ	n	คะแนนเฉลี่ย	S.D.	df	ค่า t
ก่อน	23	6.48	1.88	22	27.17*
หลัง	23	18.04	1.30	22	

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $t (.05, 22) = 1.7171$

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ค่าที่ได้จากการคำนวณ ($t = 27.17$) สูงกว่าค่าที่จากตาราง ($t = 1.7171$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ ($\bar{X} = 6.48$, S.D. = 1.88) ขณะที่คะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเพิ่มขึ้นเป็น ($\bar{X} = 18.04$, S.D. = 1.30) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

2. ผลการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนกับเกณฑ์ 75%

ตารางที่ 2 “แสดงผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างหลังเรียนกับกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล

การทดสอบ	n	เกณฑ์ร้อยละ 75	$\bar{X}$	S.D.	df	t
หลัง	23	15	18.04	1.30	22	11.26*

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 $t(.05, 22) = 1.7171$

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ค่าที่ได้จากการคำนวณ ($t = 11.26$) สูงกว่าค่าที่จากตาราง ($t = 1.7823$) แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภายหลังได้รับการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3. ผลการวิเคราะห์แบบประเมินความพึงพอใจ

ตารางที่ 3 แสดงผลวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล

รายการประเมิน	ระดับคุณภาพ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การจัดการเรียนการสอน	4.71	0.06	พึงพอใจมากที่สุด
2. บรรยากาศการสอน	4.83	0.09	พึงพอใจมากที่สุด
3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้	4.79	0.09	พึงพอใจมากที่สุด
โดยภาพรวม	4.78	0.02	พึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 4.3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างจำนวน 23 คน มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้การพัฒนาสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์ตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.78, S.D. = 0.02$) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือด้านบรรยากาศการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.83, S.D. = 0.09$) รองลงมาคือด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.79, S.D. = 0.09$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการจัดการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ($\bar{x} = 4.71, S.D. = 0.06$)

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้จัดทำได้ทำการอภิปรายผลวิจัยตามวัตถุประสงค์ของวิจัยทั้ง 2 ข้อ โดยมีรายละเอียดของผลสรุปการวิจัยในครั้งนี้อย่างนี้ ดังนี้

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหลังการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้แสดงให้เห็นว่ารูปแบบการเรียนรู้ดังกล่าวมีประสิทธิภาพในการส่งเสริมความเข้าใจในการรู้เท่าทันดิจิทัลซึ่งขั้นตอนการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1.ขั้นสร้างความสนใจ(Engage)ซึ่งครูจะมีอธิบายภาพรวมของรายวิชา และแจกแบบทดสอบก่อนเรียน (Pretest)เพื่อวัดระดับความรู้เบื้องต้น ผู้เรียนทำแบบทดสอบอย่างอิสระ ครูใช้ผลวิเคราะห์เป็นแนวทางออกแบบการสอนเฉพาะกลุ่ม 2.ขั้นสำรวจและค้นหา (Explore) จะครูแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน มอบหมายให้แต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อ ส่งเสริมการคิดวิเคราะห์รายบุคคล ก่อนการแลกเปลี่ยนในกลุ่ม ฝึกการทำงานเป็นทีม และใช้แหล่งข้อมูลหลากหลาย 3.ขั้นอธิบาย (Explain) แต่ละกลุ่มนำเสนอพร้อมวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมหรือสื่อดิจิทัลประกอบฝึกการนำเสนอและการอธิบายด้วยเหตุผลพัฒนาทักษะการคิดเชิงวิพากษ์และการฟังความคิดเห็นของผู้อื่น 4.ขั้นลงมือปฏิบัติ/ขยายความรู้ (Elaborate) ครูสรุปผล พร้อมย้ำจุดสำคัญ เน้นความเข้าใจร่วมและการสังเคราะห์ความรู้ 5.ขั้นประเมินผล (Evaluate) นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของตนเองต่อเพื่อนในห้อง พร้อมรับคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากเพื่อน ครูให้คะแนนตามเกณฑ์และทำแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ พร้อมเขียนสะท้อนความคิด เช่น “ฉันเรียนรู้อะไรจากบทเรียนนี้?”, “จะนำไปใช้ในชีวิตอย่างไร?”ทั้งนี้อาจเนื่องจากรูปแบบการเรียนรู้ตามหลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น ทำให้นักศึกษาสามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระ นักศึกษาสามารถทราบถึงหลักการการพิจารณาสื่อได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสลิตา รินสิริ (2558) ที่ศึกษาเรื่อง “การจัดการการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์” พบว่า การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของโรงเรียนในอำเภอสุคริน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี 2 แต่ละโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางช่วยให้นักเรียนสามารถแสดงออกตามความสนใจ มีการใช้สื่ออย่างหลากหลาย และมีการประเมินผลที่หลากหลายเช่นกัน ซึ่งผลการวิจัยฉบับนี้ก็พบประเด็นเดียวกัน คือ นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้นเมื่อมี

การใช้สื่อและกิจกรรมหลากหลายที่เหมาะสมกับศักยภาพ และงานวิจัยของ ธัญลักษณ์ ประทุมสินธ์ (2561) ศึกษาเรื่อง “การบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต

3 พบว่า แต่ละโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ควรมีการจัดหาสื่อ พัฒนาครู และสนับสนุนงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยในครั้งนี้ที่ใช้สื่อดิจิทัลและกิจกรรมหลากหลายเพื่อพัฒนาการรู้เท่าทันของนักเรียน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอุลิสซา ครุฑเสน (2556) ศึกษาเรื่อง “แนวทางการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เท่าทันสื่อของแกนนำเยาวชน” พบว่า การรู้เท่าทันสื่อควรประกอบด้วย 3 ปัจจัย ได้แก่ การคิดอย่างพิจารณา การตระหนักถึงที่ถูกต้อง และการรู้เท่าทันตนเอง ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง ผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่า นักเรียนที่ผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สามารถพัฒนาองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านดังกล่าวได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กาแกน (Kagan, 2003 อ้างถึงใน กำจัด แสนจันทร์, 2553) ศึกษาเรื่อง “การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยการเล่นเป็นกลุ่ม” พบว่า ช่วยให้ผู้เรียนปรับปรุงทักษะการพูด และลดความวิตกกังวล ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ที่พบว่า ผู้เรียนมีความกล้าแสดงออก มีทักษะการสื่อสาร และมีความมั่นใจมากขึ้น และรอดด์ (Rodd, 1999 อ้างถึงใน ขวลิต เจนเจริญ, 2553) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปรัชญาของครูผู้สอนระดับก่อนประถมศึกษาและผู้จัดการในภาคตะวันออกเฉียงใต้ของอังกฤษพบว่าการจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในระดับชั้นก่อนประถมศึกษาจะจัดกิจกรรมแบบเปิดเผยจัดเรียงเป็นระบบมีความผสมกลมกลืนกับชีวิตจริงและถือว่าปรัชญาการศึกษาที่มีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา งานวิจัยของบอร์สทาด (Borstad, 1990 อ้างถึงใน อุไรลักษณ์ วิบุลย์ธนาภัก, 2555) ได้ศึกษาเรื่ององค์ประกอบด้านดนตรีในเด็กเล็ก ผลการศึกษาพบว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการศึกษาด้านดนตรีเริ่มต้นจากการดูที่ตัวเลือกของนักเรียน ได้แก่ การเลือกเพื่อการค้นพบในการผลิตอุปกรณ์ดนตรี ปฏิสัมพันธ์ของนักเรียนต่อนักเรียนด้วยกัน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับวัสดุอุปกรณ์ ความยาวนานของระยะเวลาที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมด้านดนตรี รวมทั้งการกระทำ การสังเกตและเครื่องอุปกรณ์เครื่องเสียงต่าง ๆ คำถามของการวิจัยเริ่มต้นจากธรรมชาติของดนตรีสำหรับเด็กจากการสังเกตที่การพูดการกระทำและการเล่นดนตรีในชั้นเรียน ข้อมูลได้รับการแยกประเภทและพิมพ์ขึ้น ความรู้เรื่องราว โครงสร้างของความรู้ ความรู้ด้านการเคลื่อนไหวการมองเห็นและความรู้เรื่องอุปกรณ์ต่าง ๆ นวัตกรรมความรู้ซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องกัน ดังนี้ โอกาสในการเล่นดนตรีควรจะได้รับคำแนะนำจากครูผู้ให้ความรู้ การเรียนรู้โดยการทดลอง การทำเสียงดนตรีด้วยตนเอง การเรียบเรียงดนตรีและความตั้งใจ คัดค้านในตัวเด็ก สมควรมีการศึกษาต่อไปอีก ในการแนะนำต่าง ๆ ควรหลีกเลี่ยงจากการสร้างความคิดรวบยอดเชิงเส้นเพื่อเป็นการปรับแนวคิดให้มากยิ่งขึ้นลักษณะของการวิจัยนี้มีความจำเป็นสำหรับความรู้ของเด็กบนพื้นฐานของการที่เด็กได้คิดเองทำเอง เขียนเพลงเอง และงานวิจัยของบอร์เทลเซน (Bertelsen, 1998 อ้างถึงใน กรรติกานต์ สุพรรณภูวงษ์, 2558) ได้วิจัยเรื่องการศึกษาพิเศษระดับประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า เด็กพิเศษระดับประถมศึกษาสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง และมีการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและสภาพแวดล้อมได้จัดการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะช่วยให้ผู้เรียนมีกล้าแสดงออก ได้ฝึกทักษะด้านต่าง ๆ สามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงมี

การปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้างและสิ่งแวดล้อมได้ดี การจัดกระบวนการเรียนการสอนที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญมีความผสมกลมกลืนกับชีวิตจริงมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษา สามารถใช้ได้กับทุกเนื้อหาวิชาและจากตัวอย่างงานวิจัยข้างต้นจะเห็นได้ว่าผลสัมฤทธิ์หลังเรียนของผู้เรียนโดยการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดมีผลสัมฤทธิ์ดีขึ้นแต่ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของเมธัส (Mathues, 2003 อ้างถึงใน ศิริดา นาคเสน, 2556) ได้ศึกษาประสิทธิภาพของกลยุทธ์การอภิปราย ซึ่งชูปและไรต์ (Shoop and Wright) จัดขึ้น เพื่อการสอนและการดำเนินการอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญวิธีการศึกษา สุ่มเลือกนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จากโรงเรียนโรงหนึ่งแล้วจัดให้อยู่ในชั้นเรียนหนึ่งในสองชั้นเรียนวิทยาศาสตร์ นักเรียนจำนวน 22 คนในชั้นเรียนหนึ่งและประยุกต์ใช้กลยุทธ์การอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่วนชั้นเรียนที่สองซึ่ง มีนักเรียน 19 คน เรียนมโนทัศน์วิทยาศาสตร์เดียวกัน จากครูที่ใช้การสอนแบบเดิมตามที่เคชเดน (Cazden) ได้อธิบายไว้เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนและหลังการทดลองเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า การมีส่วนร่วมในการอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจะทำให้เกิดความแตกต่างในความสามารถของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จะเข้าใจมโนทัศน์วิทยาศาสตร์ ผลการทดสอบกลุ่มตัวอย่างอิสระพบว่า ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญระหว่างคะแนนความสามารถเฉลี่ยของทั้ง 2 กลุ่มของผู้ทดลอง ซึ่งวัดด้วยแบบทดสอบความสามารถทางจิตใญ่ฉบับมาตรฐานนั้น คะแนนทดสอบเฉลี่ยก่อนการทดสอบกลุ่มที่สอนแบบเดิมสูงกว่าคะแนนทดสอบเฉลี่ยก่อนการทดลองของกลุ่มที่สอนด้วยการอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญอย่างมีนัยสำคัญ ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วมพบว่าคะแนนทดสอบเฉลี่ยหลังการทดลองของกลุ่มที่สอนแบบเดิมอย่างมีนัยสำคัญสรุปได้ว่า ระเบียบวิธีการอภิปรายที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญช่วยให้เด็กมีความเข้าใจในมโนทัศน์วิทยาศาสตร์

2.ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายต่อการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากการเรียนรู้ในลักษณะเน้นผู้เรียนเป็นกลาง ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ตามความสนใจ ได้รับการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ผ่านการเข้าร่วมกิจกรรมที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจและสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ เป็นผลเนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้จากการพัฒนาสื่อในการฝึกอบรมออนไลน์มีความน่าสนใจและสามารถสร้างทักษะ ความรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของพลอยภัทรชา พยัคฆ์รังสี และคณะ (2562) ศึกษาเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” พบว่า โรงเรียนที่จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น นักเรียนมี ความพึงพอใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น สะท้อนถึงการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้โดยตรง และงานวิจัยของธัญลักษณ์ ประทุมสินธ์ (2561) ศึกษาเรื่อง “การบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” พบว่า ผู้เรียนและครูมี ความพึงพอใจในระดับมาก ต่อการจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีบทบาท สื่อมีความทันสมัย และกิจกรรมมีความน่าสนใจ ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยนี้ที่ผู้เรียนตอบสนองเชิงบวกต่อการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสลิตา รินสิริ (2558) ศึกษาเรื่อง “การจัดการการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ” ก็พบว่า ผู้เรียนมี ความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ในระดับมาก โดยเฉพาะในด้านการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย และการประเมินผลที่เป็นธรรม จากการอภิปรายข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้หลักการการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นแนวทางที่ไม่เพียงแต่ช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ยังสร้างแรงจูงใจและความพึงพอใจในการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาและครูควรนำแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนโดยเฉพาะในวิชาที่เกี่ยวข้องกับทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการรู้เท่าทันสื่อดิจิทัล เนื่องจากแนวทางดังกล่าวส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และมีส่วนร่วมในการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น.

2. สถานศึกษาควรมีการประเมินผลและรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียนอย่างต่อเนื่องเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียน รวมถึงการปรับปรุงรูปแบบการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิจัยเปรียบเทียบระหว่างรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกันเช่น เปรียบเทียบระหว่างการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางกับรูปแบบการสอนแบบเดิม เพื่อให้เห็นความแตกต่างด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะที่ผู้เรียนได้รับอย่างชัดเจน

2. ควรใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพร่วมกับการวิจัยเชิงปริมาณเช่น การสัมภาษณ์หรือการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียนเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับความคิดเห็น ประสบการณ์ และทัศนคติของผู้เรียนต่อกระบวนการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กำจัด แสนจันทร์. (2553). การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- กิริติกันต์ สุพรรณภูวนิช. (2558). การจัดการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในระดับประถมศึกษา (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ขวลิต เจนเจริญ. (2553). แนวคิดและปรัชญาการศึกษาปฐมวัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธัญลักษณ์ ประทุมสินธ์. (2561). การบริหารการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พลอยภัทรา พยัคฆ์รังสี, และคณะ. (2562). ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษากับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. วารสารการบริหารการศึกษา, 10(2), 45-60.
- ศิรดา นาคเสน. (2556). กลยุทธ์การอภิปรายที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สลิตา รินสิริ. (2558). การจัดการการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในอำเภอเกาะจันทร์ (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุไรลักษณ์ วิบูลย์ธนาศ. (2555). การเรียนรู้ด้านดนตรีของเด็กโดยใช้แนวคิดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- UNESCO. (2013). *Global media and information literacy assessment framework*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization.

**ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการ
 ศึกษาระดับ 4 จังหวัดนครราชสีมา**
**Strategic Leadership of School Administrators in the Chokchai 4 Quality
 Development Network Center, Nakhon Ratchasima Province**

เสสรวง เจริญสันติเยะ¹ และองอาจ เทียมกลาง²

วิทยาลัยนครราชสีมา

Saesruang Charoensanthia¹ and Ongart Thiamklang²

Nakhon Ratchasima College

Corresponding Author E-mail : 6604033200166@nmc.ac.th

(Received: 11 May, 2025 ; Edit: 27 December, 2025; accepted: 27 December, 2025)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกชัย 4 จังหวัดนครราชสีมาจำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2566 จำนวน 86 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie and Morgan และสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.67 – 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้าน ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ผู้บริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์, ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกชัย 4

Abstract

This research aimed to 1) study the strategic leadership of school administrators in the Chokchai 4 Educational Quality Development Network, Nakhon Ratchasima Province, and 2) compare the strategic leadership of school administrators in the Chokchai 4 Educational Quality Development Network, Nakhon Ratchasima Province, classified by educational level and work experience. The sample consisted of 86 school administrators and teachers from schools in the Chokchai 4 Educational Quality Development Network, Nakhon Ratchasima Province, during the 2023 academic year. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan table and stratified random sampling. The research instrument was a 5-level Likert scale questionnaire with a content validity index between 0.67 and 1.00 and a reliability coefficient of 0.98. Statistical analyses included frequency, percentage, mean, standard deviation, and t-test.

The research findings revealed that:

1. The strategic leadership of school administrators in the Chokchai 4 Educational Quality Development Network, Nakhon Ratchasima Province... Overall, the level is high.
2. A comparison of opinions on strategic leadership among school administrators in the Chokchai 4 Educational Quality Development Network Center, Nakhon Ratchasima Province, categorized by educational level, showed no significant differences overall and in each aspect. Categorized by work experience, there were no significant differences overall, except for the aspect of leadership with a higher level of understanding, which showed a statistically significant difference at the .05 level.

Keywords : School administrators, strategic leadership, Chokchai 4 Quality Development Network Center.

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และการแก้ไขเพิ่มเติมได้กำหนดหลักการสำคัญในการพัฒนาการศึกษาในประเทศไทย โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านการมีบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างสรรค์และพัฒนาระบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปทุกวัน ในมาตรา 5 ของ พรบ. นี้ ได้ระบุถึงหลักการสำคัญของการศึกษาที่มีความมุ่งมั่นในการสร้างคุณภาพการศึกษาผ่านการบริหารจัดการที่ดี ซึ่งตรงกับการวิจัยที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้นำการศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์เพื่อยกระดับการศึกษาในท้องถิ่น นอกจากนี้ ในมาตรา 6 ของ พรบ. การศึกษาแห่งชาติ ยังได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ในการส่งเสริมการเรียนรู้และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยที่มุ่งเน้นศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 4

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) ได้กำหนดแนวทางการพัฒนาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกด้าน โดยมีการเน้นพัฒนาคุณภาพการศึกษาผ่านการมีผู้นำการศึกษาที่มีทักษะในการวางแผนกลยุทธ์และสามารถบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในท้องถิ่น ซึ่งภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการศึกษาให้ตอบโจทย์ต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว โดยเฉพาะในยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีเป้าหมายในการเสริมสร้างคุณภาพการศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะการพัฒนาองค์ความรู้และทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาผ่านการฝึกอบรมและการเสริมสร้างภาวะผู้นำในเชิงกลยุทธ์ เพื่อให้ผู้บริหารสามารถวางแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาและจัดการการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานสากล การวิจัยนี้จึงมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้นำในภาคการศึกษา โดยเฉพาะในระดับสถานศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารสามารถใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในการขับเคลื่อนการศึกษาของพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติ, 2560) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยังได้กำหนดเป้าหมายในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาผู้นำการศึกษาผ่านการสร้างทักษะการวางแผนและการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การวิจัยนี้จึงมีความสำคัญในการเสริมสร้างการเรียนรู้และพัฒนาทักษะการเป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับท้องถิ่น

ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic Leadership) เป็นองค์ประกอบสำคัญที่มีผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในระดับการบริหารจัดการสถานศึกษาซึ่งผู้บริหารต้องใช้ทักษะและความสามารถในการกำหนดทิศทาง การพัฒนาโรงเรียนในระยะยาวให้สอดคล้องกับนโยบายการศึกษาของประเทศและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจและเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (Leithwood, 2006) ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์จะสามารถวางแผนและตัดสินใจในเชิงลึก เพื่อการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีความท้าทาย เช่น จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีความหลากหลายทั้งด้านสังคมและเศรษฐกิจ

ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา เป็นหนึ่งในเครือข่ายการศึกษาที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในพื้นที่ โดยเน้นการสร้างผู้นำการศึกษาที่สามารถใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ซึ่งการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารในศูนย์เครือข่ายนี้จึงมีความสำคัญในการพัฒนาแนวทางในการยกระดับคุณภาพการศึกษาในพื้นที่

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงพัฒนาสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพต่อไป สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนากระบวนการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมาจำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาโชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมาปีการศึกษา 2566 จำนวน 112 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดศูนย์เครือข่ายพัฒนาการศึกษาโชคชัย 4 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 86 คน และขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้ตาราง (Krejcie and Morgan 1970, pp. 607-610) และได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีการสร้างตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) และการสร้างแบบสอบถามจากตำราของ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553)
3. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยพัฒนาแบบสอบถามมาจาก ศราวุฒิ ผดุงชาติ (2563) ได้จำนวนแบบสอบถาม 30 ข้อ
4. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ
5. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของข้อคำถาม โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC : Index of item objective congruence) ได้ค่าอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ
7. นำเสนอแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try - out) กับบุคลากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน อำเภอเมืองนครราชสีมา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1
8. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความเหมาะสมจำนวน 30 ข้อ มาวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.98
9. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ต่อประธานศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา
2. ผู้วิจัยส่งหนังสือจากวิทยาลัยนครราชสีมา ไปยังสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ได้แบบสอบถามกลับคืน จำนวน 86 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปโดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามโดยหาความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)
2. วิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา ทั้งโดยภาพรวม รายด้านและรายข้อโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้
 - ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 - ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 - ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 - ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
 - ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
3. วิเคราะห์และเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้ค่า t – test (Independent samples)

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา ปรากฏดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปฏิบัติ		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1	ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง	4.31	0.24	มาก
2	ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์	4.23	0.27	มาก
3	การมีความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.27	0.25	มาก
4	วิธีการคิดเชิงปฏิบัติ	4.18	0.29	มาก
5	การกำหนดวิสัยทัศน์	4.25	0.26	มาก
ภาพรวม		4.25	0.21	มาก

จากตาราง 1 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา โชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.24) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.24) รองลงมาคือ ด้านการมีความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต ($\bar{X} = 4.27$, S.D. = 0.25) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.26) ด้านความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์ $\bar{X} = 4.23$, S.D. = 0.27) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านวิธีการคิดเชิงปฏิบัติ ($\bar{X} = 4.18$, S.D. = 0.29)

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา โชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน ปรากฏดังตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา โชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ระดับปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	p-value
		ตรี					
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง	4.33	0.26	4.27	0.20	.968	.336
2	ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์	4.21	0.29	4.27	0.20	-.815	.417
3	การมีความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.27	0.26	4.27	0.20	-.015	.988
4	วิธีการคิดเชิงปฏิบัติ	4.17	0.32	4.22	0.22	-.706	.482
5	การกำหนดวิสัยทัศน์	4.23	0.28	4.31	0.20	-1.184	.240
	ภาพรวม	4.24	0.22	0.27	0.18	-.472	638

จากตารางที่ 2 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	รายการ	ต่ำกว่า 5 ปี		5 ปีขึ้นไป		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1	ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง	4.39	0.26	4.25	0.22	2.632*	.013
2	ความสามารถในการนำปัจจัยนำเข้าต่างๆ มากำหนดกลยุทธ์	4.21	0.30	4.24	0.25	-.407	.685
3	การมีความคาดหวัง และการสร้างโอกาสสำหรับอนาคต	4.29	0.29	4.25	0.22	.566	.573
4	วิธีการคิดเชิงปฏิบัติ	4.10	0.36	4.23	0.22	-1.843	.071
5	การกำหนดวิสัยทัศน์	4.22	0.29	4.27	0.23	-.921	.360
ภาพรวม		4.24	0.23	0.25	0.20	-.160	.874

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้าน ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโคกชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ความสามารถของผู้บริหารในการสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การคิดเชิงกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม การสร้างโอกาสสำหรับอนาคต รวมถึงการจัดการทรัพยากรและการทำงานร่วมกันของทีมงานได้ดี การสร้างสิ่งเหล่านี้ส่งผลให้การบริหารสถานศึกษามีความสำเร็จและเติบโตในทิศทางที่เหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของ จำรัส มุ่งเผือกกลาง และคณะ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีรัตน์ ประทุมโพธิ์และ อุไร สุทธิรัมย์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

2. ผลจากการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจ เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการสื่อสารที่ดี มีการใช้กลยุทธ์ที่เหมาะสมในการบริหารสถานศึกษา และการบริหารจัดการที่มีมาตรฐาน ซึ่งทำให้ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในการประเมินภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ จำรัส มุ่งเผือกกลาง และคณะ (2567) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะ ผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวิ อินทรนาค และรัตนา กาญจนพันธุ์ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของ ผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตบางเขน ลาดพร้าว สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตบางเขน ลาดพร้าว สังกัด กรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

3. ผลเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์เครือข่ายพัฒนา คุณภาพการศึกษาโชคชัย 4 จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้าน ผู้นำที่มีความคิดความเข้าใจระดับสูง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีมาตรฐานการบริหารที่ชัดเจน พัฒนาทักษะอย่างต่อเนื่อง มีวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วมกันกับ ครูผู้สอน การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และมีการปรับตัวของผู้นำที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ เจลจิรา จรูญแสง (2566) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติสังกัดมูลนิธิ คริสตจักรเซเวนธ์เดย์แอ๊ดเวนตีสแห่ง ประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติ สังกัดมูลนิธิ คริสตจักรเซเวนธ์เดย์แอ๊ดเวนตีสแห่งประเทศไทย จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ในภาพรวม ไม่แตกต่างกัน และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรวิ อินทรนาค และรัตนา กาญจนพันธุ์ (2566) ได้ทำการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตบางเขน ลาดพร้าว สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัย พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตบางเขน ลาดพร้าว สังกัดกรุงเทพมหานคร ไม่แตกต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรใช้ผลการวิจัยในการวิเคราะห์และปรับปรุงกลยุทธ์การบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การใช้ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ใช้ผลการวิจัยเพื่อเสริมสร้างการอบรมและพัฒนาผู้นำในระดับต่างๆ ทั้งผู้บริหารและครู โดยมุ่งเน้นที่ทักษะการคิดเชิงกลยุทธ์ การวิเคราะห์และการตัดสินใจ รวมถึงการพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 ผลักดันให้มีการทำงานร่วมกันระหว่างสถานศึกษาต่างๆ ในศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4 โดยนำกลยุทธ์ที่ได้รับการพัฒนาไปใช้เพื่อยกระดับการศึกษารวมถึงการจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพและการปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาผลกระทบของภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในระยะยาวต่อคุณภาพการศึกษา และผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนในระดับต่างๆ

2.2 ควรทำการศึกษาในด้านปัจจัยภายในและภายนอกที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ เช่น ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี หรือแม้แต่ปัจจัยทางจิตวิทยาและวัฒนธรรมการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา ที่อาจมีผลต่อการกำหนดกลยุทธ์การบริหาร

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาวิทยาศาสตร์ชาติ. (2560). *ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560–2579)*. สำนักงานเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา.
- เจลาจิรา จรุงแสง. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารโรงเรียนนานาชาติสังกัดมูลนิธิคริสตจักรเซเวนธ์เดย์แอ๊ดเวนตีสแห่งประเทศไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยเอกชน.
- จำรัส มุ่งเผือกกลาง และคณะ. (2567). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษานครราชสีมา*. *วารสารการบริหารการศึกษา*, 18(1), 45–60.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 8). สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวัดและประเมินผลการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สุวีริยาสาส์น.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (และที่แก้ไขเพิ่มเติม). (2542). *ราชกิจจานุเบกษา*.
- ศรีรัตน์ ประทุมโพธิ์ และอุไร สุทธิแย้ม. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2*. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 14(2), 89–104.
- อรวี อินทร์นาค และรัตนา กาญจนพันธ์. (2566). *ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตบางเขนลาดพร้าว สังกัดกรุงเทพมหานคร*. *วารสารการวิจัยทางการศึกษา*, 11(1), 23–38.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Leithwood, K. (2006). *Teacher working conditions that matter: Evidence for change*. Ontario Institute for Studies in Education, University of Toronto.